

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Directie Juridische Zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Ons kenmerk

2018-0000217910

Bijlagen

1. Relevante artikelen uit de Wob
2. Inventaris
3. Te verstrekken documenten

Datum 23 september 2019
Betreft Besluit inzake uw Wob-verzoek over PSD2

Geachte

Bij e-mail van 22 juni 2018 heeft u bij het ministerie van Financiën een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoek heeft betrekking op de herziene Richtlijn betaaldiensten, ook wel PSD2 genoemd.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 29 juni 2018. In deze brief is tevens de beslistermijn met vier weken verdaagd. Ook is in deze brief aan u medegedeeld dat uw verzoek te algemeen is geformuleerd. In dat licht is de beslistermijn van uw verzoek opgeschort en bent u in de gelegenheid gesteld om uw verzoek nader toe te lichten. Bij belafsprake van 5 juli 2018 heeft u, ingevolge artikel 3, vierde lid, van de Wob, gebruik gemaakt van deze gelegenheid. U heeft uw verzoek nader toegelicht en het volgende aangegeven:

- Uw verzoek ziet uitsluitend op documenten die betrekking hebben op de periode vanaf de publicatie van PSD2 (en derhalve niet op de onderhandelingsfase over de richtlijn). De reikwijdte van uw verzoek is daarmee afgebakend tot de periode vanaf 23 december 2015 tot en met 22 juni 2018.
- Onder het woord 'derden' heeft u aangegeven te verstaan: banken, Fintech-bedrijven en privacy-instanties.
- U hebt aangegeven niet geïnteresseerd te zijn in documenten welke gewisseld zijn met toezichthouders, met uitzondering van de documenten die zijn gewisseld met de Autoriteit Persoonsgegevens.

Op 5 juli 2018 heeft u uw verzoek afgebakend. Daarmee is de beslistermijn van uw Wob-verzoek weer gaan lopen. Met excuses voor de langere behandelduur, doe ik u hierbij mijn besluit toekomen.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn, in het kader van het eerste deelbesluit, in totaal

299 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventaris, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventaris, zodat per document duidelijk is, wat is besloten.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2018-0000217910

Zienswijzen

Bij brief van 4 december 2018 en de e-mail van 7 december 2018 is aan u medegedeeld dat derde-belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld om zienswijzen te geven inzake de openbaarmaking van de documenten. Deze zienswijzen heb ik in mijn belangenafweging meegenomen.

Besluit

Ik heb besloten aan uw verzoek deels tegemoet te komen en de documenten waar u om hebt verzocht (deels) openbaar te maken. Voor een nadere specificatie per document verwijs ik u naar bijlagen 2 en 3. De reden waarom ik deze informatie (deels) openbaar maak, volgt uit hetgeen ik hieronder heb opgenomen onder het kopje "*overwegingen*".

Buiten reikwijdte verzoek

Er zijn documenten aangetroffen die, volledig of gedeeltelijk, over andere onderwerpen gaan dan PSD2 en derhalve niet onder de reikwijdte van uw verzoek vallen. Deze documenten dan wel passages heb ik onleesbaar gemaakt onder vermelding van "*buiten reikwijdte verzoek*".

Niet openbaar/reeds openbaar

Verder heb ik besloten om de documenten met nummers 32, 59, 98, 100, 101, 103, 104, 106, 115, 119, 123, 138, 139, 141, 142, 143, 144, 146, 159, 179, 180, 182, 187, 188, 189, 239, 245, 250, 263, 268, 280, 285, 291, 300, 301, 302 en 303 niet openbaar te maken. De reden hiervoor is dat na toepassing van de weigeringsgronden van de Wob geen relevante informatie blijft staan. Volledigheidshalve merk ik op dat de documenten met de nummers 10, 19, 50, 51, 68, 69, 70, 74, 75, 76, 78, 108, 109, 116, 117, 120, 122, 163, 164, 169, 170, 172, 173, 174, 175, 176, 181, 183, 185, 186, 190, 192, 204, 206, 224, 261, 290 en 299 reeds openbaar zijn. De verplichting tot openbaarmaking op basis van de Wob heeft geen betrekking op informatie die reeds openbaar is. In het licht van het bovenstaande verwijs ik u naar het kopje "*toelichting*", dat is opgenomen in bijlage 2 (inventaris).

Overwegingen

Algemene overweging: openbaarmaking t.a.v. eenieder

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11. Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van

de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, worden zij voor eenieder openbaar. In dat licht vindt de onderstaande belangenafweging dan ook plaats.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2018-0000217910

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In het kader van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer worden alle (herleidbare) gegevens van persoonlijke aard niet openbaar gemaakt. In diverse documenten staan persoonsgegevens, zoals namen, e-mailadressen en telefoonnummers van betrokkenen. Voor zover het de namen van ambtenaren betreft is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van de ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob. Het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer verzet zich in beginsel tegen openbaarmaking van namen van ambtenaren die niet wegens hun functie in de openbaarheid treden. Ambtenaren treden niet wegens hun functie in de openbaarheid indien zij zich in de openbare ruimte begeven om hun taken te kunnen verrichten.

Ten aanzien van de bovenstaande persoonsgegevens ben ik van oordeel dat het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. In dat licht heb ik alle persoonsgegevens, op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob, onleesbaar gemaakt. Deze passages waarop deze weigeringsgrond van toepassing is, heb ik gemarkeerd met "10.2.e".

Betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere Staten en met internationale organisaties. Met deze weigeringsgrond wordt blijkens de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling beoogd te voorkomen dat de wettelijke plicht tot het verstrekken van informatie tot gevolg zou hebben dat de Nederlandse internationale betrekkingen schade zou lijden. Voor de toepassing van deze bepaling is het niet noodzakelijk dat men een verslechtering van de goede betrekkingen als zodanig met andere landen voorziet. Voldoende is dat men als gevolg van het verschaffen van informatie ingevolge de wet, voorziet dat het internationale contact op bepaalde punten stroever zal gaan lopen, met bijvoorbeeld als gevolg dat het onderhouden van diplomatieke betrekkingen, of het voeren van bilateraal overleg met landen of internationale organisaties, moeilijker zou gaan verlopen dan voorheen, of dat men in die landen of internationale organisaties minder geneigd zou zijn tot het verstrekken van

bepaalde gegevens dan voorheen, aldus de Memorie van Toelichting bij het voorstel voor de Wob.¹

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2018-0000217910

Ten aanzien van (diverse passages in) de documenten met nummers 89, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 250, 263 en 268 ben ik van oordeel dat het belang van de betrekkingen van Nederland met andere Staten en met internationale organisaties in het geding is zoals bedoeld in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a van de Wob. Dit betreft documenten die zijn opgesteld in het kader van de implementatiewerkshops die de Europese Commissie ten aanzien van PSD2 heeft georganiseerd. Deze documenten zijn vertrouwelijk door de Europese Commissie en de lidstaten met de Nederlandse Staat gedeeld. Dit betekent dat de Europese Commissie en de lidstaten erop vertrouwen dat de Nederlandse Staat deze informatie vertrouwelijk behandelt. Het is immers voor alle partijen van belang dat de implementatiewerkshops op vertrouwelijke basis kunnen plaatsvinden zodat openhartig informatie uitgewisseld kan worden. Vertegenwoordigers van andere lidstaten en de Europese Commissie moeten erop kunnen vertrouwen dat de in vertrouwelijkheid met Nederland gedeelde informatie ook daadwerkelijk vertrouwelijk blijft. Indien lidstaten er rekening mee moeten houden dat punten en overwegingen die de workshops aan de orde komen bij een Wob-verzoek openbaar worden gemaakt, kunnen zij zich in de toekomst terughoudender opstellen bij het verstrekken of delen van informatie. Openbaarmaking van deze documenten zou daarom de noodzakelijke vertrouwelijkheid kunnen schaden en effectiviteit van het diplomatieke verkeer binnen de Europese Unie kunnen ondermijnen. Afwegende het belang van de internationale betrekkingen en het publieke belang bij openbaarmaking, acht ik het eerste zwaarder wegen. Ik heb daarom besloten om de (passages in de) documenten met bovengenoemde nummers niet openbaar te maken. De passages waarop deze weigeringsgrond van toepassing is, heb ik gemarkeerd met "10.2.a".

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van de documenten met nummers 156, 179, 180, 182, 187, 188, 239, 244 en 271 zou naar mijn oordeel kunnen leiden tot onevenredige benadeling van de Nederlandse Staat en de bij de bestuurlijke aangelegenheid betrokken personen. Het belang van openbaarmaking van deze documenten weegt niet op tegen het belang van het goed functioneren van de Staat. Ik licht dit als volgt toe.

Deze documenten betreffen reacties die door (rechts)personen zijn ingezonden in het kader van de publieke consultatie van 17 november 2016 ten aanzien van het wetsvoorstel Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten en de daarbij behorende memorie van toelichting. Bij de consultatie is aangegeven dat alleen die reacties gepubliceerd worden waarvan door de inzender is aangegeven dat deze openbaar mogen zijn. In deze gevallen is bezwaar gemaakt tegen publicatie van de reactie.

¹ Kamerstukken II 1986/87, 19 859, nr. 3 (MvT).

Naar mijn oordeel weegt het belang van het goed functioneren van de Staat niet op tegen de openbaarmaking van deze ingezonden reacties. De reacties die in het kader van een consultatie worden ingezonden vormen voor de wetgever een belangrijke informatiebron over de mogelijke concrete gevolgen die een wetsvoorstel heeft voor de markt als geheel en voor individuele marktpartijen. Marktpartijen moeten daarom in hun inzending vrijuit hun gedachten bij het voorgenomen wetsvoorstel kunnen uiten, met name waar het voorgenomen wetsvoorstel hen in het bijzonder zou kunnen raken. Daarbij moeten zij niet worden belemmerd door de mogelijkheid dat overige marktpartijen van deze reacties kennis nemen. Openbaarmaking van de op vertrouwelijke basis ingezonden reacties zou ertoe kunnen leiden dat marktpartijen zich in de toekomst terughoudender zullen opstellen bij het verstrekken of delen van informatie. Dit gaat ten koste van de informatiepositie van de wetgever. Dit belemmert het goede functioneren van de Staat dat erbij gebaat is dat de minister in het kader van een wetgevingstraject zo volledig als mogelijk door de sector wordt geïnformeerd over de mogelijke gevolgen van een wetsvoorstel. Om die reden meen ik dat het belang van het optimale functioneren van de wetgever en dus het voorkomen van onevenredige benadeling van de Nederlandse Staat in zijn werkwijze als wetgever, zwaarder weegt dan het belang van openbaarmaking. Om die reden weiger ik de openbaarmaking van de documenten met nummers 156, 179, 180, 182, 187, 188, 239, 244 en 271.

Eveneens weiger ik de openbaarmaking van documenten met nummers 11, 15, 32, 115, 189 en 259. Openbaarmaking van deze passages zou naar mijn oordeel kunnen leiden tot onevenredige benadeling van de Nederlandse staat in zijn functioneren als wetgever. De gelakte passages en documenten betreffen informatie die tussen het ministerie en marktpartijen is uitgewisseld. Openbaarmaking van deze informatie zou ertoe kunnen leiden dat de betrokken personen bij dit overleg bij de voorbereiding van een wetsvoorstel voortaan terughoudender zullen zijn in het uitwisselen van informatie en voorlopige standpunten. Dit beperkt de vrije gedachtewisseling die nodig is om een wetsvoorstel zorgvuldig te kunnen voorbereiden en de informatiepositie van de wetgever in het kader van een wetgevingstraject te verbeteren. Ik meen daarom dat openbaarmaking van de betreffende informatie zou kunnen leiden tot onevenredige benadeling van de Nederlandse Staat in zijn functioneren als wetgever.

Openbaarmaking van de door marktpartijen gedeelde standpunten die op vertrouwelijke basis met het ministerie zijn gedeeld zou er bovendien toe kunnen leiden dat deze standpunten in een andere context door marktpartijen aan de opstellers worden tegengeworpen. Dit zou de relatie met overige marktpartijen kunnen schaden. Dit zou leiden tot onevenredige benadeling van de marktpartijen.

Tot slot heb ik naar aanleiding van een zienswijze van een belanghebbende de afbeeldingen waarop geen tekst is geplaatst in het document met nummer 266 gelakt. Belanghebbende meent dat zij onevenredig wordt benadeeld door openbaarmaking van deze afbeeldingen omdat op deze afbeeldingen mogelijk intellectuele eigendomsrechten van derden rusten. Om aan het bezwaar van belanghebbende tegemoet te komen zonder daarbij afbreuk te doen aan de openbaarmaking van de inhoud van het document, heb ik de afbeeldingen gelakt zonder de tekst in het document onleesbaar te maken.

De documenten en passages waarop deze weigeringsgrond van toepassing is, heb ik gemarkeerd met "10.2.g".

Persoonlijke beleidsopvattingen ten behoeve van intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "*documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad*" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies.² Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men deze bedoeling redelijkerwijs kan vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

De documenten met nummers 60, 96, 98, 119, 123, 128, 129, 131, 134, 138, 139, 141, 142, 143, 144, 146, 150, 151, 159, 240, 241, 243, 245, 276, 280, 284, 285, 300, 301, 302 en 303 zijn opgesteld ten behoeve van het intern beraad en bevatten passages met persoonlijke beleidsopvattingen. Dit betreft onder meer intern gedeelde standpunten of opvattingen van ambtenaren over de implementatie van de PSD2 en interne afstemming. Ik verstrek daarover geen informatie. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in een publieke discussie. Daar waar ik ter bescherming van een open en vrije gedachtewisseling persoonlijke beleidsopvattingen, opgesteld ten behoeve van intern beraad, onleesbaar heb gemaakt, heb ik dit gedaan met toepassing van artikel 11, eerste lid, van de Wob. Voor zover er ook feitelijke informatie in de passages staat, is die informatie zodanig verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen dat die daar niet los van kan worden gezien.

Op grond van artikel 11, tweede lid, van de Wob kan ik besluiten informatie te geven over persoonlijke beleidsopvattingen, indien ik dat in het belang acht van een goede en democratische bestuursvoering. Deze informatie wordt dan gegeven in niet tot personen herleidbare vorm, tenzij degenen die deze opvattingen hebben geuit of zich erachter hebben gesteld, ermee hebben ingestemd dat de informatie wel herleidbaar is tot hen. Gelet op de aard en de inhoud van de informatie acht ik in het onderhavige geval een dergelijk belang niet aanwezig. Daarbij acht ik het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren

² Kamerstukken II 1986/87, 19 859, nr. 3 (MvT).

zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2018-0000217910

Tot slot wijs ik erop dat de documenten met nummers 117, 300, 301, 302 en 303 conceptteksten bevatten van de implementatiewet en bijbehorende parlementaire stukken. Voor zover zij afwijken van de definitieve versie van de implementatiewet en bijbehorende parlementaire stukken bevatten deze documenten persoonlijke beleidsopvattingen. Op deze persoonlijke beleidsopvattingen is artikel 11, eerste lid, van de Wob van toepassing. Voor zover de conceptteksten overeenkomen met de definitieve teksten zijn ze reeds openbaar gemaakt en is de Wob derhalve niet van toepassing.

De documenten en passages waarop deze weigeringsgrond van toepassing is, heb ik gemarkeerd met "11.1".

Plaatsing op internet

Dit besluit wordt in een geanonimiseerde versie voor een ieder openbaar gemaakt op www.rijksoverheid.nl.

Afschrift aan belanghebbenden

Een afschrift van dit besluit zend ik aan derde-belanghebbenden.

Hoogachtend,

De minister van Financiën,
namens deze,

mr. M.S. Bogtstra
De directeur Juridische Zaken a.i.

Deze brief is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Op grond van die wet kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit besluit aan u is verzonden een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de minister van Financiën, ter attentie van de directie Bestuurlijke en Juridische Zaken, Postbus 20201, 2500 EE Den Haag. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en dient ten minste het volgende te bevatten: a) naam en adres van de indiener; b) de dagtekening; c) een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt; d) een opgave van de redenen waarom u zich met het besluit niet kunt verenigen.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Directie Juridische Zaken

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

Ons kenmerk

2018-0000217910

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
 - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker meedeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.

5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.

6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:

- a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
- b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
- c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2018-0000217910

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere Staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voor zover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.

4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voor zover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voor zover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.

5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.

6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.

7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voor zover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2018-0000217910

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Doc. nr.	Datum	Titel	Becoordeling	Weigeringsgrond	Afzender	Ontvanger	Toelichting
1	20-6-2018	RE: Aanpaste Implementatiewet PSD2	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
2	4-5-2017	FW: FOR INFORMATION - Letter to VP Dombrovskis, VP Anspic and Commissioner Jourová re: Envisaged amendments to the FRA RTS - Email Ref 018054	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
3	3-5-2017	EBE 027021 - ECASAs letter to VP Dombrovskis, Anspic and Jourová-final.pdf	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
4	9-6-2017	Brief m.b.t. interpretatie art. 94(2) PSD2	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
5	9-6-2017	Kopie 47-2017 Brief van MinFin mbt implementatie art 94(2) PSD2.pdf	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
6	22-12-2017	BBVA position paper en brief	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Betaalvereniging, Min Fin	
8	22-12-2017	Communication interfaces for the provision of payment initiation and account information services.pdf	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
7	22-12-2017	BBVA 1212 PSD2 - API authentication - December 2017.pdf	Openbaar		Betaalvereniging	Min Fin	
9	3-2-2017	RE: artikel 42 PSDII	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
10	3-2-2017	130724_study-impact-psd_en.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Betaalvereniging	Min Fin	Reeds openbaar via: http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/framework/130724_study-impact-psd_en.pdf
11	19-1-2017	RE: consultatiereactie PSD2 [8&8-M.FID8250904]	Deels openbaar	10.2.e;10.2.q	Min Fin	Bird & Bird	
12	28-4-2017	RE: Implementatie art. 94(2) PSD2	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
13	15-3-2017	RE: definitie betaalgegevens	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
14	21-3-2018	RE: kosten toezicht DNB PSD2	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	
15	19-1-2017	RE: consultatiereactie PSD2 [8&8-M.FID8250904]	Deels openbaar	10.2.e;10.2.q	Min Fin	Bird & Bird	Deels dubbel
16	27-4-2017	RE: M.b.t. uitwerking van artikel 75 in de PSD2 n.a.v. de WEE vergaadering 25 april	Openbaar	10.2.e	VNPI	DNB, Min Fin	
17	20-3-2018	RE: PSD2 scope	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Anoniem	
18	13-12-2016	RE: PSDII kosteninschatting	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
19	31-1-2017	ontwerpbesluit-marktanalyse-gespreksafgifte.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Bird & Bird	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.acm.nl/sites/default/files/old_publication/publicaties/16585_ontwerpbesluit-marktanalyse-gespreksafgifte.pdf
20	10-5-2017	Bevestiging afspraak	Openbaar	10.2.e	Innopay	Min Fin	
21	30-5-2018	art 94.2 PSD2 vs. GDPR	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
22	30-5-2018	PSD2-GDPR.pdf	Openbaar		Betaalvereniging	Min Fin	
23	19-6-2018	Conclusie van de A-G Tanchev m.b.t. lopende rechtszaak tussen Oostenrijkse Arbeidskamer en ING DIBA Austria	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
24	21-12-2017	Even belien over de laatste PSD2-ontwikkelingen?	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
25	19-9-2017	Duitse aanpak PSD2 art. 94(2)	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
26	30-5-2017	FW: LUNCH debate: Unleashing the potential of PSD2: APIs as key enablers for customers' protection and security innovation in payments" - 7 June 2017"	Openbaar	10.2.e	ING	Intesasanpaolo, Min Buza, Min Fin	
27	30-5-2017	Lunch debate on Unleashing the potential of PSD2_ Agenda.pdf	Openbaar	10.2.e	ING	Intesasanpaolo, Min Buza, Min Fin	
28	9-1-2018	FW: RTS PSD2	Openbaar	10.2.e	ING	Min Fin	
29	19-7-2017	Gesprek Betaalvereniging en ING over PSD2 RTS	Openbaar	10.2.e	Min Buza, Min Fin	Min Fin	
30	28-2-2018	PSD2 en Thuiswinkel	Openbaar	10.2.e	Thuiswinkel	Min Fin	
31	5-4-2018	FW: Voorbereidende notitie t.b.v. overleg op 10 april as. over spaarrekeningen en PSD2	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Betaalvereniging, Min Fin	
32	5-4-2018	Notitie Betaalvereniging_Spaarrekeningen wel of niet onder reikwijdte PSD2_5 april 2018.docx	Niet openbaar	10.2.e;10.2.g	Betaalvereniging	Betaalvereniging, Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.
33	13-7-2017	Raadsverklaring op 27 juli as.	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	

34	24-5-2018 psd2 lex specialis	Openbaar	10.2.e	ING	Min Fin	Deels buiten reikwijdte verzoek
35	5-2-2018 RE: Even belien over psd2?	Openbaar	10.2.e	Min Fin	KBO-PCOB/NVOG/NOOM	
36	11-4-2017 RE: afspraak PSD2 RTS	Openbaar	10.2.e	ING	Min Fin	
37	13-4-2018 RE: psd2 vragen	Openbaar	10.2.e	ING	Min Fin	
38	4-7-2017 RE: Gesprek over PSD2	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Min Fin, Thuiswinkel	
39	13-7-2017 RE: Raads werkgroep op 27 juli as.	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
40	26-9-2017 RE: Publieksvoorlichting en -communicatie over PSD2 - gaarne uw commentaar voor 4 oktober 2017	Openbaar	10.2.e	DNB	ANBO, Betaalvereniging, Consumentenbond, DNB, Iederin.nl, knn.nl, Min EZ, Min Fin, MKB, NVB, Oogvereniging, KBO-PCOB/NVOG/NOOM, tankbijklok.nl, Thuiswinkel, vanwoerkoem.nl, VFI, wxs.nl	
41	17-7-2017 RE: Raads werkgroep op 27 juli as.	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
42	9-2-2018 RE: VBIN reactie op DNB PSD2 seminar van 08-02-2018	Openbaar	10.2.e	VBIN	DNB, Min Fin, VBIN	
43	13-7-2017 RE: PSD2 - RTS on SCA & Biometrics in payments	Openbaar	10.2.e	Min Fin	beuc.eu, Min Fin, Min Buza	
44	13-7-2017 RE: Raads werkgroep op 27 juli as.	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
45	13-7-2017 ING Position Paper Security and Innovation under PSD2.pdf	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
46	11-8-2017 RE: PSD2	Openbaar	10.2.e	Booking.com	Min Fin, Booking.com	
47	3-7-2017 RE: Uitnodiging voor gesprek over Payment Services Directive 2 (PSD2)	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Afas, Min Fin	
48	18-12-2017 RE: Publieksvoorlichting PSD2 - gaarne uw commentaar[Encrypted using DNB TLS]	Openbaar	10.2.e	DNB	Detailhandel, Consumentenbond, Min Fin, Oogvereniging, PostcodeLoterij	
49	18-12-2017 Voorlichting PSD2 - QAs versie 7 clean 171218 VBIN	Openbaar		DNB	Min Fin	
50	11-8-2017 Re: [External] RE: PSD2 PC.docx	Reeds openbaar	n.v.t.	Booking.com	Booking.com, Min Fin	
51	11-1-2018 Wijziging van de Wet op het financieel toezicht	Reeds openbaar	n.v.t.	Min Fin	HVG Law, Min Fin	
52	4-7-2017 Impact RTS on EU market; thuiswinkel.pdf	Openbaar		Min Fin	Thuiswinkel	
53	17-7-2018 Position paper Toegang tot betaalrekening onder PSD2 - Open, betrouwbare en veilige interactie tussen banken en derde partijen nvt	Openbaar		Betaalvereniging	Min Fin	

54	2-5-2017	RE: Advisering inzake conceptwetgeving PSD II	Openbaar	10.2.e	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	
55	17-2-2017	Interpretatie Mastercard art. 94 PSD2	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
56	16-2-2017	PSD2 Art 94. Clarification note.pdf	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
57	8-12-2016	Kennismakingsgesprek en bespreking inzake PSD2, MIF en IFR namens toonbankinstellingen	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Detailhandel, Min Fin	
58	13-1-2017	RE: BES eilanden, PSD2	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
59	17-2-2017	RE: Interpretatie Mastercard art. 94 PSD2	Niet openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	Document is ook deels dubbel. Na toepassing de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
60	8-11-2016	RE: E-commerce: authenticatie betalingsin	Deels Openbaar	10.2.e;11.1	Min EZ	Min Fin	
61	16-5-2017	RE: Impact van GDPR op Account Information Services	Openbaar	10.2.e	Innovay	Min Fin	
62	15-12-2015	RE: artikel mbt scope psd en gecoördineerde interpretatie van definities	Openbaar	10.2.e	Anoniem	Min Fin	
63	28-1-2016	RE: American Express: meeting request to discuss surcharging in PSD2	Openbaar	10.2.e	American Express	Min Fin	
64	11-2-2016	RE: Kennismaken met Juridische Werkgroep en PSD2-plan	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
65	3-5-2017	RE: Meeting with American Express	Openbaar	10.2.e	DNB	Min Fin	
66	4-1-2016	RE: Micro-ondernemingen	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
67	27-3-2017	RE: PSD Implementation Workshop 31 mnt. in Brussel	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
68	16-12-2016	RE: Reactie Betaalvereniging op consultatie Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten	Reeds openbaar	n.v.t.	Betaalvereniging	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp/mentatiewet/herzienerichtlijnbetaaldiensten/reactie/5ed769ef-a603-4370-93cf-69c8f493436b
69	16-12-2016	Reactie Betaalvereniging op consultatie Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten	Reeds openbaar	n.v.t.	Betaalvereniging	Min Fin, Min J&V	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp/mentatiewet/herzienerichtlijnbetaaldiensten/reactie/5ed769ef-a603-4370-93cf-69c8f493436b
70	15-12-2016	Reactie Betaalvereniging op Consultatie Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Betaalvereniging	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp/mentatiewet/herzienerichtlijnbetaaldiensten/reactie/5ed769ef-a603-4370-93cf-69c8f493436b
71	3-5-2017	RE: vraagje	Openbaar	10.2.e	Thuiswinkel	Min Fin	
72	4-7-2017	Impact RTS on EU market.pdf	Openbaar	10.2.e	Thuiswinkel	Min Fin, Thuiswinkel	
73	5-12-2016	PSD2 additionele compliancekosten t o v PSD1_DEF zonder formules.pdf	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
74	15-12-2016	AR-2017-ixx Bijlage 1_Reactie Betaalvereniging consultatie Implementatiewet PSD2.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Betaalvereniging	Min Fin	Reeds openbaar: https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/34813_implementatiewet_herzien
75	18-5-2017	Kopie van Implementatiewet PSD II vvw versie onderhands Ap.docx	Reeds openbaar	n.v.t.	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	Reeds openbaar: https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/34813_implementatiewet_herzien
76	18-5-2017	Kopie van Implementatiewet PSD II MvT versie onderhands Ap.docx	Reeds openbaar	n.v.t.	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	Reeds openbaar: https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/34813_implementatiewet_herzien
77	26-10-2017	Laatste versie RTS	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	Reeds openbaar https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1537456042303&uri=CELEX:32017R0904
78	26-10-2017	RTS on SCA and CSC -EBA 28 June Clean FISMA 24072017.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	
79	14-8-2017	PSD2 - aantal vraeden	Openbaar	10.2.e	Min Fin	DNB, Min Fin	
80	15-8-2017	RE: Advies inzake wetsvoorstel PSD2	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	

81	22-8-2017	RE: Advies PSD2	Openbaar	10.2.e		Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	
82	6-12-2017	RE: AP advies inzake ontwerp Implementatiebesluit herziene richtlijn betaaldiensten	Openbaar	10.2.e		Autoriteit Persoonsgegevens	Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin	
83	30-10-2017	RE: AMVB	Openbaar	10.2.e		Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	
84	9-10-2017	RE: Input voor Implementatie workshop PSD2 op 17 november a.s. - DEADLINE 10 oktober	Openbaar	10.2.e		Min Fin	DNB	
85	6-12-2017	RE: AP advies inzake ontwerp Implementatiebesluit herziene richtlijn betaaldiensten	Openbaar	10.2.e		Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	
86	13-7-2017	RE: Nieuwe versie PSD II en PIA	Openbaar	10.2.e		Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	
87	27-4-2017	RE: M.b.t. uitwerking van artikel 75 in de PSD2 n.a.v. de WEE verordening 25 april	Openbaar	10.2.e		VNPI	Min Fin	
88	23-8-2017	RE: Onderwerp vooroverleg morgen	Openbaar	10.2.e		Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	
89	21-9-2017	RE: PSD2 - artikel 94(2)	Deels Openbaar	10.2.a; 10.2.e		Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	
90	1-6-2017	RE: PSD 2 - Verzoek om nadere info van AP	Openbaar	10.2.e		Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	
91	31-5-2017	RE: Overleg over implementatie art 94(2) PSD2	Openbaar	10.2.e		Betaalvereniging	Min Fin	
92	27-11-2017	RE: PSD2 - Planning advisering - AMVB	Openbaar	10.2.e		Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	
93	2-11-2017	RE: Registratie deelname Implementation meeting PSD2 d.d. 17 november	Openbaar	10.2.e		Min Fin	dnb.nl; Autoriteit Persoonsgegevens	
94	29-11-2017	RE: Voorstel overleg PSD2/AVG	Openbaar	10.2.e		Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	
95	30-11-2017	RE: Verslag 6th Implementation meeting PSD2	Openbaar	10.2.e		Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens, DNB	
96	23-10-2017	RE: PSD2	Deels openbaar	10.2.e; 11.1		Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	
97	24-11-2017	RE: [AGENDA] Werkconferentie 27 november 2017 PSD2 samenwerking AFM. DNB. ACM en AP	Openbaar	10.2.e		Min Fin	AFM	
98	24-11-2017	171127 Inventarisatie risico's PSD2 - AP2.docx	Niet openbaar	11.1		Min Fin	AFM	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.
99	30-11-2017	RE: Verslag 6th Implementation meeting PSD2	Openbaar	10.2.e		Autoriteit Persoonsgegevens	ACM, AFM, DNB, Min Fin, Min J&V, DNB, ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens,, Min J&V	
100	30-11-2017	Verslag 6th Implementation meeting PSD2 d toevoeging AP.docx	Niet openbaar	10.2.a		Min Fin	Min J&V, DNB, ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.
101	30-11-2017	Microsoft PowerPoint Presentation1.pptx	Niet openbaar	10.2.a		Min Fin	Min J&V, DNB, ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.
102	30-11-2017	RE: Verslag 6th Implementation meeting PSD2	Openbaar	10.2.e		Min Fin	ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens, DNB, Min Fin, Min J&V, DNB, ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens, Min J&V, DNB, ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens	
103	21-11-2017	Sheets PSD2GDPR.docx	Niet openbaar	10.2.a		Min Fin	Min J&V, DNB, ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.
104	30-11-2017	Sheets RTS SCA.docx	Niet openbaar	10.2.a		Min Fin	Min J&V, DNB, ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.
105	16-11-2017	Spreeklijnen Implementation meeting PSD2 d.d. 17/11	Openbaar	10.2.e		Min Fin	ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens, DNB, Min J&V, DNB, ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens	
106	16-11-2017	Spreeklijnen 6th Implementation meeting PSD2.docx	Niet openbaar	10.2.a		Min Fin	Min J&V, DNB, ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.

107	13-7-2017	Rechtszaak Oostenrijkse Arbeiderkamer tegen ING DIBA Austria: Is "Direkt-Sparkonto" een betaalrekening in de zin van PSD(1)?	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	Reeds openbaar Via: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1537612023391&uri=CELEX:62017CN101
108	3-7-2017	EuGH Aufforderung an Republik Österreich.PDF	Reeds openbaar	n.v.t.	Betaalvereniging	Min Fin	Reeds openbaar Via: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1537612023391&uri=CELEX:62017CN101
109	3-7-2017	Belage zu EuGH Aufforderung an Republik Österreich.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Betaalvereniging	Min Fin	
110	22-6-2017	Stgn vorabentsch-psd-zahlungskonto-online-sparkont-21062017.docx	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
111	28-11-2017	RTS over screenings"	Openbaar	10.2.e	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	
112	6-6-2017	Ternijn advisering PSD II	Deels openbaar	10.2.e; 11.1	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	
113	14-6-2017	Waarneming tot 10 juli	Openbaar	10.2.e	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	
114	23-8-2017	Vooroverleg met AP	Niet openbaar	10.2.e; 10.2.d	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin, Min J&V	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.
115	31-5-2017	CONCEPT 47-2017 Brief aan MinFin mbt implementatie art 94(2) PSD2.docx	Niet openbaar	10.2.e;10.2.g	Betaalvereniging	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.
116	1-6-2017	Implementatiewet PSD II VwV versie 31mel 2017 AP.docx	Reeds openbaar	n.v.t.	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	Reeds openbaar: https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/34813_implementatiewet_herzien
117	1-6-2017	Implementatiewet PSD II MVT versie 31 mel 2017 AP.docx	Reeds openbaar	n.v.t.	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin	concept, definitieve versie te vinden op: https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20171023/memorie_van_toelichting/document3/f=/vkiqbgjoay7.pdf
118	6-3-2018	Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten (PSD2)	Openbaar	10.2.e	American Express	Min Fin	
119	9-4-2018	Kamerbrief stand van zaken Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten PSD2	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens, DNB, Min EZ, Min J&V, ACM, AFM, DNB, Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin, Min EZ, Min J&V, ACM, AFM, DNB, Autoriteit Persoonsgegevens	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.
120	9-4-2018	Kamerbrief stand van zaken implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten PSD2.docx	Reeds openbaar	n.v.t.	Min Fin	Min Fin	Reeds openbaar: https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vknehodv7.htm
121	29-1-2018	Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten (PSD2)	Openbaar	10.2.e	American Express	Min Fin	Reeds openbaar: https://www.acm.nl/sites/default/files/documents/2018-01/speech-hijmans-van-den-bergh-at-esb-conversation-with-regulators-2018-01-19.pdf
122	23-1-2018	speech-hijmans-van-den-bergh-at-esb-conversation-with-regulators-2018-01-19.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	American Express	Min Fin	
123	20-6-2018	PSD2 - nota nav verslag en nota v wijziging online	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens, DNB, Min EZ, Min Fin, Min J&V	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.

124	15-12-2017	Overleg wetgevingsvragen PSD2	Openbaar	10.2.e	Min Fin	ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens, DNB, Min F7 Min Fin Min 1&V
125	24-5-2018	PSD2 - Onderzoekrapport VK inzake Open Banking	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
126	1-3-2018	PSD2 - voorstel DNB	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
127	19-3-2018	PSD2 - Overleg morgenmiddag	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
128	2-3-2018	PSD2 Implementatie privacytoezicht	Deels Openbaar	10.2.e;11.1	Autoriteit Persoonsgegevens	Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin
129	6-12-2017	RE: AP advies inzake ontwerp herziene richtlijn betaaldiensten	Deels Openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
130	12-4-2018	Raming kosten toezicht PSD2 door AP	Openbaar	10.2.e	Autoriteit Persoonsgegevens	Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin
131	12-4-2018	Raming kosten toezicht PSD2 door AP - alleen doorlopend toezicht.pdf	Deels Openbaar	10.2.e;11.1	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin
132	30-5-2018	RE: art 94.2 PSD2 vs. GDPR	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin
133	24-1-2018	RE: Antwoorden op Kamervragen aangaande PSD2	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Min Fin
134	9-7-2018	RE: FOR INFORMATION - PSD2/GDPR - EDPB letter on the issues related to PSD2 and the protection of personal data - Final Ref 107448	Deels Openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
135	6-12-2017	RE: AP advies inzake ontwerp Implementatiebesluit herziene richtlijn betaaldiensten	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
136	21-12-2017	RE: Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten (PSD2)	Openbaar	10.2.e	American Express	Min Fin
137	26-3-2018	RE: Nota nav het verslag - commentaar AP	Openbaar	10.2.e	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin
138	12-1-2018	RE: Nota nav verslag TK inzake wetsvoorstel PSD2 - aangepaste planning	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	ACM, AFM, Autoriteit Persoonsgegevens, DNB, Min EZ, Min Fin, Min J&V
139	30-4-2018	RE: PSD2 - aangepast tekstvoorstel nota van wijziging inzake toezicht AP	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
140	9-2-2018	RE: PSD2 - N.a.v. het gesprek op 23 januari	Openbaar	10.2.e	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin
141	5-4-2018	RE: PSD2 - bevoegdheid artikel 58 lid 2 onderdeel d AVG	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
142	19-12-2017	RE: PSD2 - aangepaste versie overzicht inbreng verslag	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens, DNB, Min Fin
143	15-1-2018	RE: Nota nav verslag TK inzake wetsvoorstel PSD2 - aangepaste planning	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
144	17-7-2018	RE: PSD2 - verzoek Q&A's	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
145	3-4-2018	RE: Raming kosten toezicht PSD2 door AP	Openbaar	10.2.e	Autoriteit Persoonsgegevens	Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin
146	29-6-2018	RE: PSD2 - openbaarmakingsregeling	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin
147	4-1-2018	RE: overleg 23/01	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin, Min J&V, Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin
148	19-1-2018	Agenda overleg APJVFIN 23 januari 2018.docx	Deels openbaar	11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin, Min J&V, Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin
149	7-3-2018	RE: reactie AP op concepttekst nota van wijziging PSD2	Openbaar	10.2.e	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin
150	6-3-2018	RE: PSD2 - Voorstel toezicht AP	Deels Openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens
151	30-11-2017	RE: Verslag 6th implementation meeting PSD2	Deels Openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens, Min Fin
152	23-3-2018	RE: Raming kosten toezicht PSD2 door AP	Openbaar	10.2.e	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin

153	11-1-2018	RE: Verslag Tweede Kamer inzake wetsvoorstel PSD2 - vraden	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Detailhandel	
154	16-1-2018	RE: Verslag Tweede Kamer inzake wetsvoorstel PSD2	Openbaar	10.2.e	Min Fin	VNPI	
155	10-1-2018	RE: Verspreiding advies AMvB	Openbaar	10.2.e	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	
156	10-4-2018	RE: Voorbereidende notitie t.b.v. overleg op 10 april as. over spaarrekeningen en PSD2	Deels openbaar	10.2.e;10.2.g	Betaalvereniging	AFM, DNB	
157	11-12-2017	RE: Werkconferentie samenwerking PSD2 - opvolging actieduut 5	Deels openbaar	10.2.e; 10.2.d; 11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens, DNB	
158	21-3-2018	Tiidslijnen PSDII	Openbaar	10.2.e	IVCB	Min Fin	
159	7-3-2018	Memo over concepttekst MinFin nota van wijziging [comm. AP].pdf	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
160	9-1-2018	(TER INFO) Slides presentatie ING over RTS / API's	Openbaar	10.2.e	ING	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherzlenrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/f503fddc-2752-4eddb-a8c7-8060532362e9
161	31-1-2018	180125A Presentation Min Fin - XS2A.pdf	Openbaar	10.2.e	ING	Min Fin	
162	1-6-2017	1 juni verstuurd.pdf	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	
163	22-8-2018	161214 reactie DN consultatie aangepaste versie.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Detailhandel	Min Fin	
164	22-8-2018	161215 MinFin brief consultatie PSD2 (Keljser van der Velden).pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Keiser van der velden advocaten	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherzlenrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/f31a3d67-7ec4-4e50-aadc-acc18318d19
165	22-8-2018	19122016 reactie op consultatie Implementatiewet PSD II (Halsten law firm).pdf	Openbaar	10.2.e	Halsten Law Firm	Min Fin	
166	22-8-2018	20161207 Informele vertaling Zienwijze Mastercard Implementatie PSD II.pdf	Openbaar	10.2.e	Mastercard	Min Fin	
167	22-8-2018	20161207 Mastercard's response to the public consultation on the implementation of PSD II.pdf	Openbaar	10.2.e	Mastercard	Min Fin	
168	26-7-2017	26 juli 2017 verstuurd.pdf	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	Reeds openbaar via: https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nieuws/ap-adviseert-over-wetsvoorstel-psd2
169	22-8-2018	Advies Autoriteit Persoonsgegevens inzake wetsvoorstel Implementatiewet herziene richtlijn betaaldie.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	Reeds openbaar via: https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/20171220_advies_aan_min_fin_implementation_besluit_psd2.pdf
170	22-8-2018	Advies Implementatiebesluit herziene richtlijn betaaldiensten.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Autoriteit Persoonsgegevens	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherzlenrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/786bcb71-d5f2-4bbe-a123-cadf44faaa5
171	22-8-2018	Allen Overy - Reactie consultatie Implementatiebesluit PSD II.pdf	Openbaar	10.2.e	Allen and Overy	Min Fin	
172	22-8-2018	American Express - reactie consultatie PSD2.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	American Express	Min Fin	
173	22-8-2018	BCPA zienwijze Implementatiewet PSD II 15 december 2016.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	BCPA	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherzlenrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/2c62c652-e7a4-4ce9-a1f5-73cb9608aded
174	22-8-2018	BKR - reactie consultatie PSD2.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	BKR	Min Fin	Reeds openbaar: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherzlenrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/cdar2fac-3313-475f-87de-748e075a675f

175	22-8-2018	consultatiereactie PSD II PaymentCounsel.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Payment Counsel	Min Fin	Reeds openbaar: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherizerienrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/1b287863-b684-4a32-997f-dc0fedd99267
176	22-8-2018	consultatiereactie PSDII dhr. Z. Klous.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.		Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherizerienrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/157ab28e-9d85-46cf-813b-f1ad7f0b2b26
177	22-8-2018	EMA response to Netherlands Ministry of Finance PSD2 consultation.pdf	Openbaar	10.2.e	EMA	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
178	22-8-2018	Impact RTS on EU market; thuiswinkel	Openbaar	10.2.e;10.2.g	Thuiswinkel	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
179	22-8-2018	Vertrouwelijke reactie consultatie 1	Niet openbaar		Anoniem	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherizerienrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/9df4ab03-4a32-4f42-nok7-1c7c7c7c7c7c
180	22-8-2018	Vertrouwelijke reactie consultatie 2	Niet openbaar	10.2.e;10.2.g	Anoniem	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
181	22-8-2018	Implementatiebesluit herziene richtlijn betaaldiensten.docx	Reeds openbaar	n.v.t.	Pellicaan advocaten	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherizerienrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/dd7d4cc8-33c8-49d2-a01a-fc146093500e
182	22-8-2018	Vertrouwelijke reactie consultatie 3	Niet openbaar	10.2.e;10.2.g	Anoniem	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherizerienrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/8122db69-1f77-4b68-b6bb-a2f3099c5e1f
183	22-8-2018	Netherlands consultation - EMA PSD2 position paper October 2017.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	EMA	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherizerienrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/5ed769ef-a603-4370-93cf-69c8f493436b
184	22-8-2018	Reactie American Express op Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten (PSD2).pdf	Openbaar	10.2.e	American Express	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
185	22-8-2018	Reactie Betaalvereniging op consultatie Implementatiebesluit PSD2.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Betaalvereniging	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
186	22-8-2018	Reactie Betaalvereniging op Consultatie Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Betaalvereniging	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherizerienrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/246f7624-85ff-48e5-959b-ab0fe839c1b
187	22-8-2018	Vertrouwelijke reactie consultatie 3	Niet openbaar	10.2.g	Anoniem	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
188	22-8-2018	Vertrouwelijke reactie consultatie 4	Niet openbaar	10.2.e;10.2.g	Anoniem	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
189	22-8-2018	SCA MC position paper March 2017.pdf	Niet openbaar	10.2.e;10.2.g	Mastercard	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
190	22-8-2018	S. Lelieveldt consultatiereactie.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Lelieveldt	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiewetherizerienrichtlijnbetaaldi-ensten/reactie/246f7624-85ff-48e5-959b-ab0fe839c1b

191	22-8-2018	Uitnodiging afspraak ter bespreking Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten (PSD2)...	Openbaar	10.2.e	American Express	Min Fin	
192	22-8-2018	VBIN reactie consultatie Implementatiebesluit PSD2 FINAL 171024 PC.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	VBIN	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiebesluit/herzienerichtlijn/betaaldiensten/reactie/2bb6ae24-288a-4b7e-0-0e-f1a3f74a074
193	22-8-2018	Verstuurd 12 juli 2016.pdf	Openbaar	10.2.e	Min Fin	abn amro bank	
194	22-8-2018	Verzoek om steun van de nieuwe voorstellen van de Europese Commissie omtrent grensoverschrijdende be.pdf	Openbaar	10.2.e	Transwise	Min Fin	
195	7-5-2018	RE: Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten (PSD2)	Openbaar	10.2.e	American Express	American Express, Min Fin	
196	12-3-2018	RE: Bellen over surcharging?	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Thuiswinkel	
197	6-3-2018	RE: Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten (PSD2)	Openbaar	10.2.e	American Express	Min Fin	
198	17-5-2018	PSD2/ Surcharging	Openbaar	10.2.e	paypal.com	Min Fin	
199	17-5-2018	2018-05-07 PayPal PSD 2 NL.pdf	Openbaar	10.2.e	paypal.com	Min Fin	
200	7-5-2018	RE: Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten (PSD2)	Openbaar	10.2.e	American Express	American Express, Min Fin	
201	19-9-2017	Duitse aanpak PSD2 art. 94(2)	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
202	30-8-2017	Datenschutzbehörden Bewertung Art 94 Abs2 PSD II.pdf	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
203	31-8-2017	FW: FIDO Alliance comment on EBA RTS under PSD2 (authentication considerations)	Openbaar	10.2.e	Fidoalliance	Min Fin	
204	31-8-2017	FIDO Alliance Letter Regarding PSD2-SCA.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Fidoalliance	Min Fin	Reeds openbaar: https://fidoalliance.org/wp-content/uploads/FIDO_Alliance_Letter_Regarding_PSD2-SCA.pdf
205	14-9-2017	FW: Fintech Alliance reply to FIDO letter on PSD2/RTS	Openbaar	10.2.e	Min Buza	Min Buza, Min Fin	Reeds openbaar: https://futureofeuropeanfintech.com/assets/170912-Response-to-FIDO-Alliance-letter-on-PSD2.pdf
206	42992	Reply to the FIDO Alliance letter.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Min Buza	Min Buza, Min Fin	
207	11-10-2017	FW: Fintech Alliance update on PSD2/RTS	Openbaar	10.2.e	Min Buza	Min Buza, Min Fin	
208	31-8-2017	FW: FoEF statement on the need for a fallback" solution within the PSD2 RTS"	Openbaar	10.2.e	Min Buza	Min Fin	
209	31-8-2017	FoEF statement on the need for a fallback solution within the PSD2 RTS.pdf	Openbaar	10.2.e	Min Buza	Min Fin	
210	23-10-2017	FW: PSD2	Openbaar	10.2.e	DNB	Min Fin, KBO-PCOB/NVOG/NOOM, Betaalvereniging, Oogvereniging, ANBO, sns.nl, Vakcentrum, DNB, ANBO, Betaalvereniging, DNB, Min Fin, Thuiswinkel	
211	18-9-2017	FW: Vragen over PSD2	Openbaar	10.2.e	KBO-PCOB/NVOG/NOOM	Min Fin, Thuiswinkel	
212	18-9-2017	Overzicht met vragen PSD2.doc	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
213	21-12-2017	laatste ontwikkelingen PSD2	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Betaalvereniging, Min Fin	
214	26-7-2017	PSD2 RTS	Openbaar	10.2.e	ING	Betaalvereniging, Min Fin	
215	26-7-2017	MEPs_ECON_the letter to VP Dombrovskis on RTS PSDII	Openbaar	10.2.e	ING	Min Fin	
216	11-8-2017	Re: External RE: PSD2	Openbaar	10.2.e	Booking.com	Booking.com, Min Fin	
217	4-7-2017	RE: Gesprek over PSD2	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Min Fin, Thuiswinkel	
218	4-9-2017	RE: PSD2-implementatie	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
219	5-7-2017	RE: Spaarren over PSD2	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Consumentenbond, Min Fin	
220	5-7-2017	RE: uitdaging om te spreken - PSD2 Event 14 & 15 november	Openbaar	10.2.e	IIR	Min Fin	
221	3-7-2017	RE: Uitnodiging voor gesprek over Payment Services Directive 2 (PSD2)	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Afas	
222	12-7-2017	RE: Verder contact ivm PSD2 implementatie - signaal uit markt	Openbaar	10.2.e	Anoniem	Min Fin	

223	12-7-2017	Lenen bij een bank en betaalrekening bij de betaaldienst aanbieder.pdf	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
224	12-7-2017	2017-02-08-Zweite-Zahlungsdiemste-Richtlinie.pdf	Reeds openbaar	Anoniem	Min Fin	
225	12-7-2017	PurchaseDirective - 3.1.pdf	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
226	16-2-2016	Input Betaalvereniging t.b.v. PSD2-transposition workshop van morgen	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
227	17-2-2016	Input Betaalvereniging t.b.v. PSD2-transposition workshop 18 feb 2016.docx	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
228	7-6-2016	3e transposition workshop PSD2	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
229	10-11-2016	FW: Ultimodifying Financiële Poort, donderdag 1 december 2016	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
230	15-2-2016	PSD2 transposition workshop 18 febr. as.	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
231	16-2-2016	RE: 3e transposition workshop PSD2	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
232	7-6-2016	RE: Lastendruk en PSD	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
233	13-7-2016	RE: Presentatie in Juridische Werkgroep	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
234	17-3-2017	RE: PSD2 implementatiewet	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
235	18-11-2016	RE: PSD2-compliance kosteninschatting t.o.v. PAS1 voor huidige sector	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
236	30-8-2016	RE: PSD2-compliance kosteninschatting t.o.v. PAS1 voor huidige sector	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
237	6-10-2016	Ter info: Onze reactie op consultatie Effectiviteit en gewenste mate van wft bescherming voor zzp-ers en mkb-ers	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
238	25-4-2016	Input Betaalvereniging t.b.v. 2nd PSD2 transposition workshop 27 apr 2016 25 april 2016.docx	Openbaar	Anoniem	Min Fin	
239	7-12-2016	Vertrouwelijke reactie consultatie 6	Niet openbaar	Anoniem	Min Fin	
240	5-10-2016	Privacy en PSD II	Deels Openbaar	Anoniem	Min Fin	
241	20-10-2016	RE: Privacy en PSD II [AFM Signed/Encrypted OK][AFM Decrypted OK] [Decrypted using DNB TLS][Encrypted using DNB TLS]	Deels Openbaar	Anoniem	Min Fin	
242	28-1-2016	RE: American Express: meeting request to discuss surcharging in PSD2	Openbaar	American Express	Min Fin	
243	28-1-2016	FW: American Express: meeting request to discuss surcharging in PSD2	Deels Openbaar	milfin.nl	Min Fin	
244	28-1-2016	American Express: meeting request to discuss surcharging in PSD2	Deels Openbaar	American Express	American Express, Min Fin	
245	28-1-2016	RE: American Express: meeting request to discuss surcharging in PSD2	Niet openbaar	Min Fin	Min Fin	
246	17-6-2016	Alvast ter info: Mijn PPT voor PSD2-ledenbijeenkomst di. as.	Openbaar	Betaalvereniging	Min Fin, ABN AMRO	
248	16-6-2016	PSD2 in vogelvlucht (en in begrijpelijke taal). 21 juni 2016.pptx	Openbaar	Betaalvereniging	Min Fin	
247	16-6-2016	Agenda PSD2 informatiebijeenkomst 21 juni 2016.pptx	Openbaar	Betaalvereniging	Min Fin	
249	26-4-2016	FW: FOR INFORMATION - Various documents - Email Ref 013683	Openbaar	Betaalvereniging	Min Fin	
250	18-4-2016	EBF_020588 - MS questions on PSD2.pdf	Niet openbaar	Betaalvereniging	Min Fin	
251	25-4-2016	FW: Input Betaalvereniging t.b.v. PSD2-transposition workshop van de 27ste	Openbaar	Betaalvereniging	Min Fin	
252	25-4-2016	Input Betaalvereniging t.b.v. 2nd PSD2 transposition workshop 27 apr 2016 25 april 2016.docx	Openbaar	Betaalvereniging	Min Fin	
253	21-6-2016	FW: Input t.b.v. 3e transposition workshop PSD2 23 juni as.	Openbaar	Betaalvereniging	Min Fin	
254	21-6-2016	Input Betaalvereniging t.b.v. 3rd PSD2 transposition workshop 23 jun 2016.docx	Openbaar	Betaalvereniging	Min Fin	

Reeds openbaar:
<https://www.bmfsfj.de/biob/77270/a53f5a0dc4f96b88a1ac8930538079/en/twurf-pflegeberufsgesetz-data.pdf>

Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over

Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over

Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over

255	15-4-2016	FW: Telefonische afspraak input PSD2 Transposition Workshop	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
256	31-3-2016	FW: PSD2, EU-regelgeving en privacy - Verslag MOB bijeenkomst 7 april 2016 [Encrypted using DNB TLS]	Openbaar	10.2.e	DNB	Detailhandel, DNB, hvglaw, Min Fin, nvb, pcob, Consumentenbond, Thuiswinkel, Betaalvereniging, vpi, KBO-PCOB/NVOG/NOOM	
258	31-3-2016	Holland van Gijzen, PSD2 en privacy, tbv bijeenkomst 7 april 2016.PPTX	Openbaar	10.2.e	DNB	Detailhandel, DNB, hvglaw, Min Fin, nvb, pcob, Consumentenbond, Thuiswinkel, Betaalvereniging, vpi, KBO-PCOB/NVOG/NOOM	
257	31-3-2016	Verslag vergadering PSD2 en privacy, 7 april 2016.DOCX	Openbaar	10.2.e	DNB	Detailhandel, DNB, hvglaw, Min Fin, nvb, pcob, Consumentenbond, Thuiswinkel, Betaalvereniging, vpi, KBO-PCOB/NVOG/NOOM	
259	29-6-2016	FW: Vraagde	Deels openbaar	10.2.e;10.2.q	Betaalvereniging	Min Fin	
260	19-10-2016	FW: Uw reactie op Implementatiebesluit richtlijn betaalrekeningen is definitief	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
261	19-10-2016	Reactie Betaalvereniging op Consultatie Implementatiebesluit richtlijn betaalrekeningen_DEF.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Min Fin	Betaalvereniging	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/imp-lementatiebesluitrekenrichtlijnbetaal-idensten/reactie/8122db69-1f77-4b68-b6bb-a2f309c5e1f
262	13-7-2016	Lastendruk en PSD	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
263	3-6-2016	Items 3rd workshop on PSD2.pdf	Niet openbaar	10.2.a	Betaalvereniging	Min Fin	
264	21-6-2016	Input Betaalvereniging tbv 3rd PSD2 transposition workshop 23 jun 2016.docx	Openbaar		Betaalvereniging	Min Fin	
265	30-8-2016	PSD2-compliance kosteninschatting t.o.v. PAS1 voor huidige sector	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Betaalvereniging, Min Fin	
266	30-8-2016	PSD2 additionele compliancekosten t.o.v. PSD1_DEF zonder formules.pdf	Openbaar		Betaalvereniging	Betaalvereniging, Min Fin	
267	22-11-2016	Agenda	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over
268	22-11-2016	MSQuestions4thworkshop28oct2016withnumberring IT and ECB.pdf	Niet openbaar	10.2.a	Min Fin	Betaalvereniging	
269	22-6-2016	Presentaties PSD2-informatiebijeenkomst 21 juni II.	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Betaalvereniging, Min Fin	
270	22-6-2016	PSD2 in vogelvlucht (en in begrijpelijke taal).21 juni 2016.pdf	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
271	22-6-2016	PSD2- Hoe pakken banken het aan.pdf	Deels openbaar	10.2.e;10.2.q	Betaalvereniging	Min Fin	
272	22-6-2016	Van PSD II naar nationale wetgeving.pdf	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
273	12-4-2016	PSD-Ledenbijeenkomst ma. 23 mei as.(?)	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
274	7-6-2016	RE: 3e transposition workshop PSD2	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
275	21-6-2016	RE: Inpu t.b.v. 3e transposition workshop PSD2 23 juni as.	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
276	17-3-2016	RE: Presentatie in Juridische Werkgroep	Deels Openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	Betaalvereniging	
277	15-4-2016	RE: PSD-Ledenbijeenkomst op di. 21 juni of do. 30 juni	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
278	13-7-2016	RE: Lastendruk en PSD	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
279	15-4-2016	RE: PSD-Ledenbijeenkomst is op: di. 21 juni	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
280	30-8-2016	RE: PSD2-compliance kosteninschatting t.o.v. PAS1 voor huidige sector [Decrypted using DNB TLS]	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Betaalvereniging	Min Fin	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over.
281	22-11-2016	RE: RTS EBA	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
282	30-8-2016	RE: PSD2-compliance kosteninschatting t.o.v. PAS1 voor huidige sector	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	

283	15-4-2016 RE: Telefonische afspraak input PSD2 Transposition Workshop	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
284	30-8-2016 RE: PSD2-compliance kosteninschatting t.o.v. PAS1 voor huidige sector	Deels Openbaar	10.2.e;11.1	Betaalvereniging	Min Fin	
285	8-9-2016 RE: PSD2-compliance kosteninschatting t.o.v. PAS1 voor huidige sector	Niet openbaar	10.2.e;11.1	Min Fin	AFM, DNB, Min Fin, Min J&V	Na toepassing van de Wob blijft er geen (inhoudelijk) relevante informatie meer over. Document is ook daels duhhah
286	30-9-2016 RE: PSD2-compliance kosteninschatting t.o.v. PAS1 voor huidige sector	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
287	21-6-2016 RE: Van PSD II naar nationale wetgeving tbv bvn .pbx	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
288	15-4-2016 RE: Telefonische afspraak input PSD2 Transposition Workshop	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
289	21-4-2016 RE: Surcharging	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
290	3-2-2017 130724_study-impact-psd_en.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Min Fin	Betaalvereniging	Reeds openbaar via: http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/framework/130724_study-impact-psd_en.pdf
291	42475 RE: Zo meteen	Niet openbaar	n.v.t.	Min Fin	Betaalvereniging	Document valt buiten reikwijdte van het verzoek
292	15-4-2016 Telefonische afspraak input PSD2 Transposition Workshop	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
293	21-4-2016 Surcharging	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
294	8-6-2016 Voor de zekerheid: Spaarrekeningen die enkel betalingen bestaan van - en naar vaste tegenrekeningen buiten scope psd???	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
295	15-7-2016 Regeldruk	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
296	29-6-2016 Vraaie	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
297	22-11-2016 RTS EBA	Openbaar	10.2.e	Min Fin	Betaalvereniging	
298	11-10-2016 20161011 Response on EBA CP on draft RTS SCA and SC v1.0.pdf	Openbaar	10.2.e	Betaalvereniging	Min Fin	
299	15-12-2016 Reactie Betaalvereniging op Consultatie Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten.pdf	Reeds openbaar	n.v.t.	Betaalvereniging	Min Fin	Reeds openbaar via: https://www.internetconsultatie.nl/implementation/herzienerichtlijnbetaaldiensten/reactie/5ed769ef-a603-4370-93cf-69c8f493436b
300	1-6-2017 Implementatiewet PSD II MvT versie 31 mei 2017 AP.docx	Niet openbaar	11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	Concept, definitieve versie te vinden op: https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20171023/memorie_van_toelichting/document3/f=/vklqbgloay7.pdf
301	26-7-2017 Implementatiewet PSD II MvT versie 23 schoon.docx	Niet openbaar	11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	Concept, definitieve versie te vinden op: https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20171023/memorie_van_toelichting/document3/f=/vklqbgloay7.pdf
302	26-7-2017 Implementatiewet PSD II VvW versie 23 schoon.docx	Niet openbaar	11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	Concept, definitieve versie te vinden op: https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20180911/gewijzigd_voorstel_van_wet/document3/f=/vkrqjan3vzxf_opge_maaht.pdf

303	1-6-2017 Implementatiewet PSD II VwV versie 31mel 2017 AP.docx	Niet openbaar	11.1	Min Fin	Autoriteit Persoonsgegevens	Concept, definitieve versie te vinden op https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20180911/gewijzigd_voorstel_van_wet/document3/f=/vkrqjan3vzxf_opgemaakt.pdf
304	9-10-2015 contact ivm scopedefinities PSD2	Openbaar	10.2.e	Anoniem	Min Fin	

To: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e
From: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Sent: Thur 7/5/2018 11:47:17 AM
Importance: Normal
Subject: RE: Aangepaste Implementatiewet PSD2
MAIL_RECEIVED: Thur 7/5/2018 11:47:20 AM

Hi 10.2.e,

Weet jij wellicht of er gister is besloten om PSD2 plenair te behandelen, en zo ja, wanneer dat (ongeveer) zal gaan gebeuren?

Dank alvast voor je reactie,

hartelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) [mailto:10.2.e@minfin.nl]

Verzonden: woensdag 20 juni 2018 13:26

Aan: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e <10.2.e@betaalvereniging.nl>

Onderwerp: FW: Aangepaste Implementatiewet PSD2

Hoi 10.2.e

Ik kreeg onderstaande mail doorgestuurd van 10.2.e. We weten nu nog niet wanneer het plenaire debat in de kamer zal plaatsvinden. Vanmiddag is er een procedurevergadering van de vaste Kamercommissie Financiën. Zij besluiten wanneer een plenaire behandeling plaatsvindt.

De PSD2 stukken (nnavv en nvw) staan niet op de agenda van de procedurevergadering van vanmiddag. Dat betekent dat er nog geen besluit wordt genomen over wanneer de plenaire behandeling moet plaatsvinden of (indien kamerleden menen dat de vragen onvoldoende zijn beantwoord) dat er nog een tweede schriftelijke ronde moet komen. Wel kan een Kamerlid verzoeken om de stukken alsnog op de agenda te plaatsen.

Ik kan me echter voorstellen dat Kamerleden de stukken eerst goed willen bestuderen. De volgende procedurevergadering is 4 juli. Dan zal er sowieso een beslissing worden genomen over of er nog een tweede schriftelijke ronde moet komen of wanneer de plenaire behandeling zal plaatsvinden. Wel is duidelijk dat als er 4 juli wordt besloten tot plenaire behandeling dit niet meer voor het zomerreces gebeurt (aangezien die start op 5 juli).

Kortom, ik kan er weinig over zeggen. In een gunstig geval weten we vanmiddag meer, en anders 4 juli.

Over het sturen van het besluit naar de Tweede Kamer: normaal gesloten worden besluiten niet aan de kamer voorgelegd. Wel kan de Kamer verzoeken om een zogenaamde 'voorhangprocedure', dan wordt het besluit eerst naar de Kamer gestuurd voordat het besluit ter advisering naar de Raad van State gaat. Dit echter zeer ongebruikelijk, met name bij implementatieregelgeving, maar het is goed mogelijk dat Kamerleden dit verzoek ook indienen bij PSD2. Wat ons betreft is dit echter onnodig en onwenselijk, omdat het voor nog meer vertraging zal zorgen.

Groet,

10.2.e 10.2.e

.....
Directie Financiële Markten

Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag
.....

T

E

Van: < @betaalvereniging.nl>

Datum: woensdag 20 jun. 2018 12:08 PM

Aan: , () (FM/IBI) < @minfin.nl>, , () (FM/IBI) < @minfin.nl>

Onderwerp: Aangepaste Implementatiewet PSD2

Hoi en

Zag de Nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging inzake de Implementatiewet PSD2.

Weten jullie misschien ook of het implementatiebesluit ook aan de Tweede Kamer wordt voorgelegd? En of het plenaire PSD2-debat in de Kamer voor of na het zomerreces plaats zal vinden?

Dank alvast voor jullie reactie,

hartelijke groet,

Betaalvereniging Nederland

Sr. Beleidsadviseur

T

M

www.betalvereniging.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: [redacted], [redacted] (10.2.e) (FM/IBI) [redacted]@minfin.nl; [redacted], [redacted] (10.2.e) (FM/IBI) [redacted]@minfin.nl;
[redacted], [redacted] (10.2.e) (FM/IBI) [redacted]@minfin.nl
From: [redacted]
Sent: Thur 5/4/2017 10:37:30 AM
Importance: Normal
Subject: FW: FOR INFORMATION - Letter to VP Dombrovskis, VP Ansip and Commissioner Jourová re: Envisaged amendments to the EBA RTS - Email Ref 018054
MAIL_RECEIVED: Thur 5/4/2017 10:37:36 AM
[EBF_027021 - ECSAs letter to VP Dombrovskis, Ansip and Jourova-final.pdf](#)

Hoi [redacted], [redacted] en [redacted]

Zie, ter informatie, de bijgevoegde gezamenlijke brief van de Europese Bankenfederatie, die van de spaarbanken en die van de coöperatieve banken aan de Europese Commissie, inzake de actuele discussie in Brussel over de "fall-back optie", die banken per 13 jan. 2018 mogelijk beschikbaar zouden moeten hebben voor als de "dedicated interface" voor TPP's om wat voor reden dan ook uit de lucht zou zijn.

Hartelijke groet,

[redacted]

Betaalvereniging Nederland

[redacted]

Sr. Beleidsadviseur

T [redacted]

M [redacted]

www.betalvereniging.nl

Van: [redacted]@ebf.eu [mailto:[redacted]@ebf.eu]

Verzonden: woensdag 3 mei 2017 18:50

Onderwerp: FOR INFORMATION - Letter to VP Dombrovskis, VP Ansip and Commissioner Jourová re: Envisaged amendments to the EBA RTS - Email Ref 018054

Mailing

Circulation:

- Payments Systems Committee

For information:

- Executive Committee

Dear Members,

Please find enclosed the final version of the above mentioned letter which has been sent to the Commission.

The following link lets you access the document directly via EBF Sharepoint:

[EBF_027021 - ECSAs letter to VP Dombrovskis, Ansip and Jourova-final.pdf](#)

Best regards,

10.2.e

European Banking Federation

Avenue des Arts 56, B-1000 Brussels, Belgium
European Transparency Register - ID number
4722660838-23

www.ebf.eu @EBFeu [Disclaimer](#)

Please consider the environment before printing
this email

Mr Valdis DOMBROVSKIS
Vice-President for the Euro and Social Dialogue,
Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union

Mr Andrus ANSIP
Vice-President for the Digital Single Market

Mrs Commissioner Věra JOUROVÁ
Justice, Consumers and Gender Equality

European Commission
Rue de la Loi, 200
B- 1049 Brussels

EBF_027021
3 May 2017

Subject: Envisaged amendments to the EBA RTS

Dear Vice-President Dombrovskis,
Dear Vice-President Ansip,
Dear Commissioner Jourová,

The European Banking Federation (EBF), the European Savings and Retail Banking Group (ESBG) and the European Association of Cooperative Banks (EACB) have, each with their own members, closely followed the legislative process regarding PSD2 and individually dialogued with the Commission services. The respective members of the EBF, ESBG and EACB fully support the aims of PSD2 to ensure fair competition, innovation and security in the payment services sector and welcome the final draft Regulatory Technical Standard (RTS) as proposed by the European Banking Authority (EBA), marking as it does, a significant milestone in the implementation of PSD2.

We believe that the discussions around PSD2 and, in particular, the one around the RTS have reached a stage that requires a joint initiative in the form of this letter. As you will understand, we are very concerned by possible amendments that would undermine the very objective of the Directive and of the General Data Protection Regulation (GDPR), which have to be considered jointly.

As explained in the enclosed annex, we believe that an amendment that would impose the current *modus operandi* of incumbent Third Party Providers (TPPs) will only lower consumer protection, increase the risk of fraud and reduce innovation and competition between TPPs.

Moreover, the costs that would be imposed on all European Payment Service Providers for building, implementing and maintaining at least two interfaces are wholly disproportionate to the objective considered and will endanger the level playing field to a point that is of great concern to the European banking industry.

Finally, such an amendment would be redundant given the quality requirements already foreseen in the draft RTS. In addition, it is likely to overlook its objective and divert from the considerable effort and resources required to become compliant with PSD2.

We would urge the Commission to reconsider the idea of proposing a mandatory fall-back solution for the draft RTS as proposed by the EBA and stand ready to discuss this with you at your earliest possible convenience.

Yours sincerely,

10.2.e

EBF Chief Executive

10.2.e

ESBG Managing Director

10.2.e

EACB General Manager

Annex

The two major objectives of PSD2 are to increase security and consumer protection and to regulate new services based on the access to payment accounts to TPPs. Maintaining current practices from incumbents TPPs (i.e. anonymous screen scraping) beyond January 2018 does not appear to be consistent with the European Regulators' intentions when adopting PSD2. Indeed, PSD2 requires the TPP to identify itself towards the Account Servicing Payment Service Provider (ASPSP), to obtain the Payment Services User's (PSU) consent in a clear and understandable way and to keep all elements and information, acquired from the PSU and/or PSU's account, safe. These elements *per se* require a change in current practices of **all** stakeholders, be they incumbent or emerging TPPs or ASPSPs and we believe the most efficient and future proof way to comply with these obligations is through the use of so-called Application Programming Interfaces (APIs).

PSD2 and the advantages of a new interface technology to access payment accounts

The TPPs presently active on the market, rely on a 15 year old technology, so-called "screen scraping", which uses the Payment Service User (PSU) personalised access keys (credentials) to gain access to all the financial information of PSU, without the latter being aware of the degree of this access. The data available to TPPs online through screen scraping covers the entire spectrum of financial services that a PSU uses with a given bank (not limited to payments but also covering, for example, investments in shares, savings, loans, insurance agreements, pension products¹) and a mailbox used to communicate with the PSU and the bank. As the TPPs use the PSUs' own security credentials, Account Servicing Providers (ASPSPs) cannot distinguish the TPPs' access from the PSU's own access.

Dedicated interfaces versus Screen scraping: an explanation

The main advantage with secure communication based on Application Programming Interfaces (APIs) - the most common way ASPSPs will implement an RTS-compliant dedicated interface - is that it protects the Payment Service User from any access to data not relevant for a specific transaction. This is because TPPs do not gain access to information other than the information needed for executing the specific service. Screen scraping on the other hand does not allow the PSU to control or limit the information accessed by a TPP or even know what data has been acquired. Moreover, it is also extremely difficult, if not impossible, for an ASPSP to track down to whom the client's data has been forwarded and degree of access allowed by the PSU to the TPPs.

¹ Other sensitive and personal data might become visible as well, such as social security numbers (in Denmark for example), civil status,... These data are completely unrelated to payments.

There is a close link between PSD2 and the General Data Protection Regulation (GDPR)

The General Data Protection Regulation (GDPR) empowers the customer to control or restrict the use of his or her personal information data. PSD2 adds to that by requiring that TPPs should only access, process and retain personal data necessary for the provision of the payment services, with the explicit consent of the payment service user (article 94.2). Unlike access through screen scraping, the method proposed in the current PSD2 RTS allows the customer to remain in control. This will permit a high level of customer protection while at the same time allowing all third parties, including TPPs, to access the payment account, seamlessly, in line with both the GDPR and PSD2.

A discussion on a fall-back solution is the wrong track

We understand from our respective bilateral contacts with your services that the Commission would consider amending the draft RTS, by means of a proposal, foreseeing a fall-back to the presently proposed requirement. The fall-back would mandate a second dedicated interface by way of an "upgraded screen scraping" facility next to the interface prescribed by PSD2. We firmly believe that an upgraded "screen scraping" as a fall-back solution for the dedicated interface is not conducive to an efficient solution. The PSD2 is about giving the PSUs, having accounts accessible online, the right to initiate transactions from their payment accounts or retrieve information from an ASPSP. The European Banking Authority Regulatory Technical Standard mandate ASPSPs to allow these actions either via a dedicated interface or by allowing the use of the interface already provided to PSUs. In either case, articles 27 and 28 of the RTS mandate a series of features for the interfaces and obligations for Account Servicing Providers (ASPSPs) so that any interface they provide must be robust and offer the same service levels on payment accounts regardless of the customer making use of the APSP's own on line banking service or the TPPs' access to payment accounts. Thus, the ASPSPs must (are already doing so) invest considerable development time and resources into developing reliable and secure infrastructures with maximum uptime. For instance, a 99.88% availability is a commonly accepted target.

Investing in an inferior (by definition) fall-back solution will require additional investments just as onerous as those required for the interface approach. And yet, the abovementioned fall-back solution, runs the risk of not being used for the simple reason that, when the underlying infrastructure for the interface is unavailable, any fall-back solution will be unavailable too. In this instance, the PSU will not be able to make any payment or to access his/her payment account.

Leaving aside the GDPR complications for a fall-back solution, we would like to point out that the ASPSPs' obligations to keep customer data safe remains in a fall-back situation. The General Data Protection Regulation (GDPR) compliance would probably require a sophisticated fall-back solution that would most likely result in a duplication of the dedicated interface. We cannot see the logic of multiplying the cost for all Payment Service Providers concerned (both ASPSPs and TPPs).

Conclusion

The users of financial services today require innovative services provided by both ASPSPs and TPPs. This indicates that there is a need to make the best of the joint innovation power of FinTechs and more traditional financial industry players to provide a model for best securing provision of services that fulfil the requirements of user benefits, security and convenience. Even leaving PSD2 compliance aside – which is a legal obligation that banks will have to respect – it is clear that, for ASPSPs it would be counterproductive to hamper underhandedly access to TPP services via a second downgraded interface since this would be adverse to customers' interests. Not unimportantly, several ASPSPs are intending to offer payment initiation and account information services themselves.

This is the reason why the banking industry is working towards providing RTS compliant interfaces from January 2018 onwards, to allow all TPPs, incumbents and new comers, to access payment accounts safely. It would make little sense to impose a second access in a down-graded version.

Without a proper balancing of the PSD2 objectives between the different providers in the market, we cannot see a well-functioning implementation of the directive. With its RTS, the EBA has achieved a delicate compromise between these objectives which too are possible to implement. If market participants are to be ready in time for the PSD2 implementation, they should be able to focus all their efforts on jointly developed dedicated interfaces, based on the RTS, in order to access the payment account in a secure, safe and convenient way.

To: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e @minfin.nl; 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e @minfin.nl;
10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e @minfin.nl
From: 10.2.e
Sent: Fri 6/9/2017 8:42:14 PM
Importance: Normal
Subject: Brief m.b.t. interpretatie art. 94(2) PSD2
MAIL_RECEIVED: Fri 6/9/2017 8:42:19 PM
[Kopie 47-2017 Brief 10.2.e van MinFin mbt implementatie art 94\(2\) PSD2.pdf](#)

Hoi 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e

Ter info: Bijgaand de brief inzake de interpretatie en implementatie van art. 94(2) die wij vandaag namens onze leden naar 10.2.e hebben gestuurd.

Wij hopen dat de brief kan bijdragen in het vinden van een passende oplossing.

Hartelijke groet,

10.2.e

Betaalvereniging Nederland

10.2.e

Sr. Beleidsadviseur

T 10.2.e

M 10.2.e

www.betalvereniging.nl

Ministerie van Financiën

T.a.v. 10.2.e

Generale Thesaurie

Directie Financiële Markten

Gustav Mahlerplein 33-35

1082 MS Amsterdam

Postbus 83073

1080 AB Amsterdam

www.betalvereniging.nl

Datum

9 juni 2017

Telefoon

10.2.e

T
F 10.2.e

Kenmerk

PSD2/IC/ART94(2)/47-2017

E-mail

10.2.e@betalvereniging.nl

Betreft

(Te) strikte interpretatie en implementatie van art. 94(2) PSD2 brengt goede werking betalingsverkeer in gevaar

Geachte 10.2.e

Graag brengen wij met deze brief een belangrijk punt van zorg onder uw aandacht.

Het heeft betrekking op het voorstel 'Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten'¹ (hierna: 'PSD2'), en specifiek op de voorgenomen te strikte interpretatie en implementatie van art. 94 (inzake gegevensbescherming), tweede lid, van de PSD2 in onze nationale wetgeving.

Onze zorg komt er in het kort op neer dat hierdoor betaaldienstverleners worden gedwongen om hun huidige klanten (betaaldienstgebruikers) per 13 januari 2018 voor toegang tot hun betaalrekeningen, bijbehorende betaalpassen en internet- en mobiel bankieren af te sluiten, wanneer de betaaldienstgebruikers geen expliciete toestemming hebben gegeven voor de verwerking van hun persoonsgegevens bij de uitvoering van betaaldiensten, of indien zij hun toestemming na genoemde datum hebben ingetrokken. Het zou het doel van PSD2 – het verbeteren van toegang tot innovatieve betaaldiensten – én van de Richtlijn betaalrekeningen² – het recht op toegang tot een basisbetaalrekening voor consumenten – ondermijnen.

¹ Wijziging van de Wet op het financieel toezicht en het Burgerlijk Wetboek ter implementatie van richtlijn nr. 2015/2366/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende betaaldiensten in de interne markt, houdende wijziging van de Richtlijnen 2002/65/EG, 2009/110/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van Richtlijn 2007/64/EG (PbEU 2015, L 337) (Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten)

² Richtlijn 2014/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de vergelijkbaarheid van de in verband met betaalrekeningen aangerekende vergoedingen, het overstappen naar een andere betaalrekening en de toegang tot betaalrekeningen met basisfuncties

De 'Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten' lag afgelopen najaar ter openbare consultatie voor. Wij hebben daarop een uitgebreide reactie ingediend³. Wij verwijzen graag naar de annex bij deze brief, die – voor het in deze brief aangekaarte zorgpunt – de relevante tekstpassages uit onze consultatiereactie weergeeft. Naar wij hebben begrepen, is uw ministerie voornemens om het wetsvoorstel nog voor het aankomende zomerreces aan de Tweede Kamer voor te leggen.

Interpretatie art. 94(2) PSD2 in voorstel 'Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten'

Lid 2 van art. 94 (Gegevensbescherming) van PSD2 luidt: *"Betalingdienstaanbieders mogen alleen met de uitdrukkelijke toestemming van de betalingsdienstgebruiker toegang krijgen tot persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor het aanbieden van hun betalingsdiensten, deze verwerken en bewaren."*

Uit het implementatievoorstel blijkt dat uw ministerie een strikte uitleg van art. 94(2) voorstaat. In deze uitleg is voor wat betreft het aanbieden van betaaldiensten uitdrukkelijke toestemming van de betreffende betaaldienstgebruiker nodig. De verwerkingsgrond 'uitvoeren van een overeenkomst'⁴ volstaat niet (meer). Uitdrukkelijke toestemming zal los van de overeenkomst gegeven moeten worden. Een accordering in de algemene voorwaarden volstaat daarbij niet. Dat kan betekenen dat er ten minste eenmalig – of, in het ergste geval, voor iedere afzonderlijke betaalopdracht – naast de toestemming voor de uitvoering van de betaalopdracht, straks óók uitdrukkelijke toestemming van de betaaldienstgebruiker vereist is voor de nadere verwerking van diens persoonsgegevens. Een betaaltransactie is immers een op zichzelf staande verwerking van persoonsgegevens. Dit alles betekent een grote (in)breuk met (op) de huidige praktijk in het betalingsverkeer.

Onze zorgen over een te strikte interpretatie van art. 94(2) PSD2

Onze grootste zorg is dat indien betaaldienstaanbieders per 13 januari 2018⁵ geen uitdrukkelijke toestemming hebben ontvangen van hun betaaldienstgebruikers, zij genoodzaakt zijn om hen af te sluiten van toegang tot het betalingsverkeer. Betaalrekening, betaalpas, internet- en mobiel bankieren zullen moeten worden geblokkeerd, waardoor de betaaldienstgebruiker bijvoorbeeld zijn rekeningen niet meer kan betalen en zijn salaris niet kan ontvangen.

Verder betekent het implementatievoorstel van uw ministerie dat 'toestemming' de enige grondslag zou zijn voor alle verwerkingen van persoonsgegevens door betaaldienstaanbieders. Dat brengt met zich mee dat eenmaal verleende toestemming door de betaaldienstgebruiker te allen tijde weer kan worden ingetrokken (conform art. 7(3) van de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna:

³ Onze reactie op het wetsvoorstel is, naast de (openbare) reacties van andere partijen, gepubliceerd op: <https://www.internetconsultatie.nl/implementatiewetherzienerichtlijnbetaaldiensten/reacties>

⁴ De verwerking van persoonsgegevens kent onder richtlijn 95/46 EG (geïmplementeerd via de Wet bescherming persoonsgegevens, Wbp) en vanaf 28 mei 2018 onder de Algemene verordening gegevensbescherming ((EU) 2016/679), AVG) een zestal grondslagen (toestemming, uitvoering overeenkomst, wettelijke verplichting, vitaal belang, algemeen belang en gerechtvaardigd belang). Verwerkingen van persoonsgegevens in het retailbetalingsverkeer vinden thans plaats op basis van de grondslag 'noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst'.

⁵ Uiterlijke datum waarop de lidstaten de PSD2 in hun nationale wetgeving hebben geïmplementeerd en voldoen aan hetgeen PSD2 voorschrijft.

AVG)⁶). Dit houdt in dat een betaaldienstaanbieder ook in dat geval genoodzaakt zal zijn om haar dienstverlening aan de betreffende betaaldienstgebruikers stop te zetten.

Een ander zorgpunt hierbij is dat persoonsgegevens na intrekking van de toestemming niet langer bewaard mogen worden, ook al zou dat noodzakelijk zijn in verband met een wettelijke verplichting. Het toezicht van bevoegde instanties als AFM of DNB zou ernstig kunnen worden belemmerd als de betaaldienstgebruiker zijn toestemming voor de verwerking (waaronder bewaren) van zijn persoonsgegevens intrekt.

Tenslotte betekent de implementatie van het toestemmingsvereiste een forse investering in de IT- en arbeidscapaciteit van betaaldienstaanbieders, zowel eenmalig als jaarlijks. Betaaldienstaanbieders zullen hun huidige en nieuwe klanten uiterlijk per 13 januari 2018 om uitdrukkelijke⁷ toestemming moeten vragen om hun persoonsgegevens te verwerken, teneinde voor hen het dagelijkse betalingsverkeer mogelijk te (blijven) maken. Het administreren én beheren van zowel verleende als geweigerde uitdrukkelijke toestemming van alle (vele miljoenen) bestaande betaaldienstgebruikers zal een grootschalige logistieke operatie met zich meebrengen, die een herinnering oproept aan de logistieke identificatie-inhaalslag die financiële dienstverleners dienden uit te voeren in het kader van de Wet Identificatie Dienstverlening (WID). Dit nog daargelaten wat de kosten van een dergelijke operatie zouden bedragen, die uiteindelijk ook weer door de betaaldienstgebruikers gedragen zullen worden.

Vergelijking van gegevensbescherming paragraaf in PSD2 met andere EU-regelgeving

In 2015 zijn zowel Richtlijn 2015/849/EU (de 4^e Anti-witwasrichtlijn) als Verordening 2015/847/EU (Funds Transfer Regulation) in werking getreden. Beide regelingen kennen – evenals PSD2 – een gegevensbeschermingsparagraaf. Beide paragrafen stellen echter geen uitdrukkelijke toestemmingseis, maar bepalen 'slechts' dat verwerking van persoonsgegevens alleen mag plaatsvinden in het kader van deze regelgeving en dat verdere verwerking van persoonsgegevens niet onverenigbaar zal zijn met die doelstellingen⁸. Deze bewoordingen laten ruimte voor een gegevensverwerking die volledig in lijn is met hetgeen de AVG voorstaat.

⁶ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene verordening gegevensbescherming)

⁷ 'Uitdrukkelijk' houdt volgens de AVG in dat de toestemming van betrokkene tot verwerking van persoonsgegevens zonder dwang 'vrij', geïnformeerd, specifiek en ondubbelzinnig door middel van een verklaring of een actieve handeling moet worden gegeven.

⁸ Artikel 15(2) van Funds Transfer Regulation luidt: "2. Persoonsgegevens worden door betalingsdienstaanbieders op basis van deze verordening verwerkt alleen met het doel witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen en worden niet verder verwerkt op een manier die niet verenigbaar is met dat doel. De verwerking van persoonsgegevens op basis van deze verordening voor commerciële doeleinden is verboden."

Artikel 41(2) van de 4^e Anti-Witwasrichtlijn luidt: "2. Persoonsgegevens worden door meldingsplichtige entiteiten op basis van deze richtlijn alleen verwerkt met het oog op het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering als bedoeld in artikel 1 en worden niet verder verwerkt op een manier die niet verenigbaar is met dat doel. De verwerking van persoonsgegevens op basis van deze richtlijn voor andere doeleinden, zoals commerciële doeleinden, is verboden."

Gelet op beide regelingen, maar ook doordat in de PSD2 elke toelichting op de ratio achter art. 94(2) ontbreekt, is het voor ons niet te begrijpen dat juist de PSD2 zou kiezen voor een uitleg waarin slechts plaats is voor één verwerkingsgrond, te weten 'uitdrukkelijke toestemming'. In dat kader wijzen wij u op overweging 89⁹ van PSD2. Hierin geeft de Europese wetgever aan juist aan te sluiten bij de van toepassing zijnde Europese privacywetgeving. Wij veronderstellen dat als de Europese wetgever op een dergelijk belangrijk punt (voor betaaldienstaanbieders de rechtsgrondslag beperken tot 'uitdrukkelijke toestemming') wilde afwijken van het Europees privacyrecht, zij dit ook als zodanig zou hebben benoemd en toegelicht in PSD2. Immers, art. 94 (2) van PSD2 zou dan moeten worden beschouwd als een 'lex specialis' – die enkel van toepassing zou zijn op betaaldienstaanbieders – die voorrang krijgt boven de algemene van toepassing zijnde Europese privacywetgeving.

Gezien hetgeen wij in deze brief hebben uiteengezet, verzoeken wij u om art. 94(2) van de PSD2 niet te implementeren op de thans voorgestane (te) strikte wijze. Dit om andere – meer pragmatische oplossingen – mogelijk te maken. Daartoe zal de Memorie van toelichting bij het implementatievoorstel moeten worden aangepast. Dat geldt met name voor de tekst waarin wordt beschreven dat bij het ontbreken van uitdrukkelijke toestemming van de betaaldienstgebruiker diens persoonsgegevens door de betaaldienstaanbieder niet kunnen worden verwerkt, en de uitvoering van de betaaldienstverleningsovereenkomst wordt verhinderd. Wij zouden graag zien dat deze teksten komen te vervallen. Verder zou uit de tekst van de Memorie van toelichting naar voren moeten komen dat de uitvoering van de overeenkomst nog steeds een zelfstandige grond is voor verwerking van persoonsgegevens in het betalingsverkeer.

Naar wij hebben begrepen, lijken andere lidstaten voor een pragmatische oplossing voor wat het in deze brief geschetste issue te kiezen, door bijvoorbeeld toe te staan dat de toestemming van de betaaldienstgebruiker voor de verwerking van diens persoonsgegevens bij de uitvoering van betaaldiensten als zodanig op te nemen in het raamcontract tussen betaaldienstverlener en betaaldienstgebruiker.

Wij verzoeken u vriendelijk om in de eerstvolgende PSD2 transposition workshop in Brussel de in deze brief geschetste zorgen en gevolgen – die een goede werking van het betalingsverkeer waarschijnlijk onbedoeld ernstig dreigen te belemmeren – met de Europese Commissie en andere lidstaten te bespreken.

⁹ Overweging 89 van PSD2 luidt als volgt: "Het aanbieden van betalingsdiensten door de betalingsdienstaanbieders kan de verwerking van persoonsgegevens met zich mee brengen. Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad (1), de nationale voorschriften tot omzetting van Richtlijn 95/46/EG en Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad (2) zijn van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens in het kader van deze richtlijn. Met name is het noodzakelijk, wanneer voor de toepassing van deze richtlijn persoonsgegevens worden verwerkt, dat het precieze doel wordt aangegeven, dat de desbetreffende rechtsgrondslag wordt vermeld, dat de relevante beveiligingsvoorschriften van Richtlijn 95/46/EG worden nageleefd, en dat de beginselen noodzaak, evenredigheid, doelbegrenzing en een niet-buitensporige gegevensbewaarperiode in acht worden genomen. Ook moeten in alle gegevensverwerkingsystemen die in het kader van deze richtlijn worden ontwikkeld en gebruikt, de beginselen gegevensbescherming by design en gegevensbescherming by default in acht worden genomen."

Een kopie van deze brief sturen wij aan de Nederlandsche Bank (t.a.v. 10.2.e
divisiedirecteur Betalingsverkeer en Marktinfrastructuur).

Graag maken wij met u een afspraak om een voor onze leden passende oplossing te bespreken.

Met vriendelijke groeten,

BETAALVERENIGING NEDERLAND

10.2.e

**ANNEX - RELEVANTE TEKSTPASSAGES AANGAANDE DE INTERPRETATIE EN
IMPLEMENTATIE VAN ART. 94 (2) VAN PSD2**

**AFKOMSTIG UIT ONZE INGEDIENDE REACTIE OP DE CONSULTATIE
'IMPLEMENTATIEWET HERZIENE RICHTLIJN BETAALDIENSTEN'**

VOORSTEL VAN WET

Artikel II, Onderdeel C (pag. 10)

- Onderdeel C implementeert art. 94 lid 2 van PSD II. In art. 94 (1) staat een verwijzing naar het wettelijke kader voor de verwerking van persoonsgegevens:

"De verstrekking van informatie aan natuurlijke personen over de verwerking van persoonsgegevens en de verwerking van dergelijke gegevens en enige andere verwerking van persoonsgegevens voor de bij de onderhavige richtlijn beoogde doeleinden geschiedt overeenkomstig Richtlijn 95/46/EG, de nationale regelgeving tot omzetting van Richtlijn 95/46/EG en Verordening (EG) nr. 45/2001."

Door te verwijzen naar Richtlijn 95/46/EG (en de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)) stelt de Europese wetgever zich op het - naar ons inziens - juiste standpunt dat ook voor het aanbieden en uitvoeren van betaaldiensten in overeenstemming met dit specifieke, namelijk met het oog op het verwerken van persoonsgegevens vastgestelde, wettelijk kader moet worden gehandeld.

De MvT vermeldt onder Onderdeel C in de tweede alinea (pag. 21) het volgende:

"Met deze voorwaarden biedt de PSD II aanvullende bescherming ten opzichte van de richtlijn (en toekomstige verordening) gegevensbescherming. Indien deze toestemming niet is gegeven, kunnen de gegevens niet worden verwerkt. Dit kan betekenen dat de uitvoering van de overeenkomst verhinderd wordt (zie voor de mogelijke gevolgen o.m. artikel 6:58 BW)."

Wij zijn van mening dat deze interpretatie, waarin wordt gesteld dat art. 94 (2) van PSD II beoogt aanvullende bescherming te bieden, (te) kort door de bocht gaat. Wij menen dat toestemming zoals bedoeld in art. 94 (2) van PSDII dient te worden gezien in het licht van de nieuwe onder PSD II gereuleerde betaaldiensten, te weten betaalinitiatie- en rekeninginformatiediensten. Hiervoor geven art. 66 (2) en art. 67 (2a) van PSD II aanwijzingen, waar het verlenen van deze nieuwe diensten is gekoppeld aan de van de betaler verkregen 'uitdrukkelijke instemming' (in de Engelse vertaling van PSD II wordt gesproken over 'explicit consent'). Dit zijn ook de enige bepalingen in de PSD II waar de term 'uitdrukkelijke' ('explicit') is terug te vinden. De toestemmingsvereiste van art. 94 (2) van PSD II ziet daarom volgens ons alleen op de specifieke verwerkingen die betrekking hebben op de toegang tot de gegevens van de betaaldienstgebruiker.

Nadere verwerkingen van persoonsgegevens door de verkrijgende partij (een andere betaaldienstverlener) mogen plaatsvinden conform het bepaalde in Richtlijn 95/46 EG. In dat kader valt ons ook de volgende passage in de tweede alinea onder Onderdeel C (pag. 20) in de MvT op:

"Toestemming is (ook) vereist met betrekking tot het verwerken (inclusief verstrekken) van de gegevens en het bewaren. Deze gegevensverwerking moet noodzakelijk zijn voor het te bereiken doel. Deze toestemming is ook nodig indien tussen partijen een betaaldienstverleningsovereenkomst bestaat. In zoverre wijkt deze bepaling af van artikel 8 van de Wbp, alwaar de uitvoering van de overeenkomst een zelfstandige grond is voor verwerking van persoonsgegevens. De richtlijn kiest op dit punt voor aanvullende bescherming van de betrokken betaaldienstgebruiker".

In PSD II is geen onderbouwing te vinden voor de interpretatie dat er sprake is van aanvullende bescherming van de betrokken betaaldienstgebruiker in afwijking van art. 8 van de Wbp. Tenzij wordt bedoeld op de situatie dat andere partijen, namelijk de nieuwe toetreders als de betaalinitiatiedienst- en rekeninginformatiedienstverlener de gegevens op verzoek van de betrokken betaaldienstgebruiker verkrijgen van de rekeninghoudende betaaldienstverlener. Dit verklaart ook waarom in art. 94 (2) van PSD II is gekozen voor uitdrukkelijke toestemming; dit is om er zeker van te zijn dat de betaaldienstgebruiker daadwerkelijk wil dat een andere partij dan zijn rekeninghoudende betaaldienstverlener zijn betaalgegevens verkrijgt.

De interpretatie in Onderdeel C van de MvT (pag. 20 en 21), waarin wordt gesteld dat uitdrukkelijke toestemming ook nodig is indien tussen partijen een betaaldienstverleningsovereenkomst bestaat, leidt tot een beperking van de werking van Richtlijn 95/46 EG, die naar onze mening niet is toegestaan. Richtlijn 95/46 EG (en straks ook de Algemene Verordening Gegevensbescherming (Verordening EU 2016/679)) bepaalt namelijk dat het voor het rechtmatig verwerken van persoonsgegevens noodzakelijk is dat de verwerking is gebaseerd op één van de zes grondslagen van art. 7 van Richtlijn 95/46 EG (in de Wbp betreft dit art. 8 aanhef en onder a tot en met f). Het betreft hier een limitatieve opsomming van grondslagen, waarbij op basis van iedere grondslag een rechtmatige verwerking kan plaatsvinden zonder dat aan de betreffende grondslag nadere beperkingen mogen worden gesteld. In de zaak Breyer/ Bondsrepubliek Duitsland (EHvJ 19 okt. 2016, C 2016-779) heeft het Europese Hof van Justitie dit als volgt nogmaals geaccentueerd:

"In herinnering dient te worden gebracht dat het Hof heeft geoordeeld dat artikel 7 van richtlijn 95/46 een uitputtende lijst bevat van gevallen waarin verwerking van persoonsgegevens als rechtmatig kan worden aangemerkt en dat de lidstaten aan dit artikel geen nieuwe beginselen betreffende de toelaatbaarheid van de verwerking mogen toevoegen, noch bijkomende vereisten mogen vaststellen die de reikwijdte van de zes in dat artikel vervatte beginselen zouden kunnen wijzigen. (...) De lidstaten mogen krachtens artikel 5 van richtlijn 95/46 geen andere beginselen invoeren dan die welke genoemd in artikel 7 van deze richtlijn, noch door middel van bijkomende vereisten de reikwijdte van de zes in laatstgenoemd artikel vervatte beginselen wijzigen."

Bovendien leidt de tekst in de MvT tot een ongewenste interpretatie, waarin toestemming voor alle verwerkingen van persoonsgegevens door betaaldienstaanbieders een vereiste wordt. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat, anders dan nu het geval is, *eenmalig* of misschien zelfs voor *iedere afzonderlijke* betaalopdracht – naast de toestemming voor de uitvoering van de betaalopdracht –, uitdrukkelijke toestemming van de betaaldienstgebruiker is vereist voor de verwerking van de met de betaalopdracht mee te zenden persoonsgegevens. Een betaaltransactie is immers een op zichzelf staande verwerking van persoonsgegevens. Dit zou een enorme verzwaring betekenen voor zowel betaaldienstaanbieders als betaaldienstgebruikers, hetgeen kan leiden tot onaanvaardbare vertraging in het betalingsverkeer. Wij menen dat het niet de bedoeling van de Europese wetgever kan zijn om in

het reguliere verloop van het bestaande betalingsverkeer een dergelijke ingrijpende (en ons inziens zeer ongewenste) wijziging aan te brengen. Het zou de goede werking van het betalingsverkeer ernstig kunnen verstoren.

Onder het huidige PSD I-regime wordt de uitvoering van de overeenkomst m.b.t. de betaalrekening (art. 8b van de Wbp) als grondslag voor de uitvoering van betaalopdrachten gebruikt. In deze overeenkomst maken betalingsdienstaanbieder en betaler afspraken over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan betalingstransacties. Dit is in lijn met art. 64 van PSD II, waar betalingsdienstaanbieder en betaler de vrijheid krijgen om de vorm overeen te komen waarin instemming wordt verleend met de uitvoering van betalingstransacties. Hiermee wordt, ons inziens, juist verwezen naar een tussen beiden overeengekomen contract, met daarin de afspraken opgenomen op welke wijze wordt ingestemd met een betaalopdracht. Waarmee de grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens bij de uitvoering van betaaldiensten is gegeven, namelijk: de verwerking is noodzakelijk voor de uitvoering van de overeenkomst (art. 7 onder b. van Richtlijn 95/46, art. 6 lid 1 onder b van Verordening 2016/679 en art. 8 onder b van de Wbp).

Hieraan mogen, zoals door het Europese Hof van Justitie in de casus Breyer/ Bondsrepubliek Duitsland uiteengezet, geen bijkomende vereisten worden gesteld die de reikwijdte van deze verwerkingsgrondslag wijzigt. Dat betekent naar onze mening dat de interpretatie in de MvT, waarin de verwerkingsgrondslag 'uitvoering van de overeenkomst' wordt beperkt door 'het verplicht stellen van een andere verwerkingsgrondslag 'de toestemming van betrokkene'', in strijd is met het Unierecht en met jurisprudentie.

Als toestemming de enige grondslag voor alle verwerkingen van persoonsgegevens door betaaldienstaanbieders zou zijn, is bovendien een bijkomend probleem dat eenmaal verleende toestemming door de betrokkene te allen tijde kan worden ingetrokken. Indien zou worden aangenomen dat op grond van art. 94 (2) van PSD II persoonsgegevens slechts bewaard en nader verwerkt zouden kunnen worden met toestemming van de betaaldienstgebruiker, dan zouden gegevens na intrekking van de toestemming niet langer bewaard mogen worden, ook al zou dat noodzakelijk zijn in verband met een wettelijke verplichting. Ook het toezicht van bevoegde instanties als AFM of DNB wordt belemmerd als de betaaldienstgebruiker zijn toestemming voor de verwerking (waaronder bewaren) van zijn persoonsgegevens intrekt. Volgens ons is dit niet de bedoeling geweest van art. 94 (2) van PSD II.

- In het licht van het hierboven staande, stellen wij voor om de toelichting bij Onderdeel C in de MvT (pag. 20 en 21) als volgt aan te passen:

"Deze bepaling implementeert artikel 94 lid 2 van de richtlijn en geeft een regel over de toegang tot persoonsgegevens van de betrokkene door de betaaldienstverlener. Het gaat om een algemene bepaling, die in beginsel van toepassing is op alle betaaldiensten. Daarom is gekozen voor implementatie in het gedeelte van de titel betalingstransacties dat de algemene bepalingen bevat.

Het artikel regelt dat slechts met de uitdrukkelijke toestemming van de gebruiker toegang mag worden verkregen tot de persoonsgegevens van de betaaldienstgebruiker. ~~Toestemming is (ook)~~ Dit betekent dat toestemming is vereist met betrekking tot het verwerken (inclusief verstrekken) van de gegevens en het bewaren. Deze gegevensverwerking moet noodzakelijk zijn voor het te bereiken doel. Deze toestemming ook nodig indien tussen partijen een betaaldienstverleningsovereenkomst bestaat. In zoverre wijkt deze bepaling af van artikel 8 van de Wbp, alwaar de uitvoering van de overeenkomst

~~een zelfstandige grond is voor daarvan voor zover dit plaatsvindt om toegang te krijgen tot de gegevens van de betaaldienstgebruiker. De nadere verwerking van persoonsgegevens. De richtlijn kiest op dit punt voor aanvullende bescherming van de betrokken betaaldienstgebruiker. Toestemming moet volgens art. 2, onder h, richtlijn 46/95 (en art. 1, onder i, Wbp) vrij, specifiek en op informatie berustend worden gegeven door de betrokkene. Met deze voorwaarden biedt de PSD II aanvullende bescherming ten opzichte van de richtlijn (en toekomstige verordening) gegevensbescherming. Indien deze toestemming niet is gegeven, kunnen de gegevens niet worden verwerkt. Dit kan betekenen dat de uitvoering van de overeenkomst verhinderd wordt (zie voor de mogelijke gevolgen o.m. artikel 6:58 BW).~~ **van de betaaldienstgebruiker, anders dan de noodzakelijke verwerkingen voor het verkrijgen van toegang daartoe, mag op de in de richtlijn 95/46 EG en vanaf 28 mei 2018 in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (2016/679) genoemde grondslagen plaatsvinden. Dit kan uitsluitend indien en voor zover de daarin opgenomen regels, met name daar waar deze zien op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen, zich daartoe niet verzetten.**

Alle betaaldienstaanbieders zijn aan de privacyregels gebonden. De grondslagen voor de verwerking van persoonsgegevens, waar toestemming er één van is, op grond van artikel 7 Richtlijn 95/46 alsmede artikel 8 van Verordening 2016/679 (Algemene Verordening Gegevensbescherming), verzetten zich er immers tegen dat een lidstaat in een nationale regeling de grondslagen voor verwerking van persoonsgegevens uitbreidt of beperkt (Breyer-arrest). De hiervoor bedoelde artikelen in de richtlijn en verordening kennen een uitputtende opsomming van grondslagen op basis waarvan de verwerking van gegevens als rechtmatig kan worden aangemerkt. In een nationale regeling als de onderhavige kan derhalve niet worden uitgesloten dat de verwerking van persoonsgegevens op één van de overige grondslagen als bedoeld in artikel 5 van de richtlijn dan wel artikel 8 van de verordening onder omstandigheden eveneens rechtmatig kan zijn noch door middel van bijkomende vereisten de reikwijdte van een verwerkingsgrondslag worden gewijzigd."

Art. 79 van PSD I (de voorloper van artikel 94 lid 1 PSD II) is indertijd (in 2009) niet geïmplementeerd in de Nederlandse wet. Art. 94 (1) van PSD II maakt nadrukkelijk verwerking van persoonsgegevens in het kader van de preventie en bestrijding van fraude in het betalingsverkeer mogelijk zonder dat daaraan een toestemmingsvereiste als vermeld in art. 94 (2) van PSD II te koppelen:

"1. De lidstaten staan toe dat betalingssystemen en betalingsdienstaanbieders persoonsgegevens verwerken wanneer zulks noodzakelijk is voor de voorkoming van, het onderzoek naar en de opsporing van betalingsfraude. (...)."

Om verwarring te voorkomen geven wij de Nederlandse wetgever daarom in overweging om, nu alleen wordt voorgesteld om art. 94 (2) te implementeren, deze omissie bij de implementatie van PSD II te herstellen door ook art. 94 (1) van PSD II te implementeren. Wij menen dat dit de duidelijkheid en rechtszekerheid ten goede kan komen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen, §3. Belangrijke veranderingen, 10. Bescherming van persoonsgegevens (pag. 8 en 9)

- Wij stellen voor om met name de eerste twee alinea's van deze sub-paragraaf (MvT, pag. 8 en 9) beter in lijn te brengen met de tekst en strekking van PSD II, rechtspraak en systematiek van de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp), Richtlijn 95/46/EG waarop de Wbp gebaseerd is, alsmede de komende Algemene Verordening Gegevensbescherming (Verordening EU 2016/679). Voor een inhoudelijke toelichting in dit kader verwijzen wij graag naar onze eerder hierboven gegeven reactie bij Onderdeel C van Artikel II van het Voorstel van Wet en MvT.

Wij stellen voor om de eerste twee alinea's van deze sub-paragraaf als volgt aan te passen:

"10. Bescherming van persoonsgegevens"

Er zijn verschillende bepalingen in PSD II gewijd aan bescherming van persoonsgegevens. Zo moet een betaalinstituut bij de vergunningsaanvraag een beschrijving geven van het beveiligingsbeleid, waarin ook aandacht moet zijn voor de mogelijkheid van fraude en illegaal gebruik van persoonsgegevens (artikel 5 lid 1, onderdeel j). De verwerking van toegang tot de persoonsgegevens is voor van de betaaldienstgebruiker is, in het kader van het doel van PSD II door betaaldienstverleners alleen toegestaan met de uitdrukkelijke toestemming van de betaaldienstgebruiker (artikel 94 van de richtlijn). Verwerking van persoonsgegevens door betaaldienstverleners en betalingssystemen is voorts uitdrukkelijk toegestaan zonder toestemming van de betaaldienstgebruiker, wanneer dit noodzakelijk is voor het doel van de voorkoming van, het onderzoek naar en de opsporing van betalingsfraude (artikel 94 richtlijn).

De toestemming moet "uitdrukkelijk" worden verleend. mede omdat de te verwerken gegevens in bepaalde gevallen ook als bijzondere persoonsgegevens zijn aan te merken, waartoe ook gegevens als religieuze overtuiging of politieke gezindheid worden gerekend (artikel 16 Wbp). Men kan denken aan het voorbeeld dat een betrokkene per internetbankieren een geldbedrag overmaakt aan een kerkgenootschap of een politieke partij, onder vermelding van 'lidmaatschapsbijdrage 2016'. PSD II kiest bij toegang tot persoonsgegevens voor aanvullende bescherming van de betrokken betaaldienstgebruiker. Toestemming moet volgens artikel 2, onder h, Richtlijn 46/95/EG (en artikel 1, onder i, Wbp) vrij, specifiek en op informatie berustend worden gegeven door de betrokkene. Met deze voorwaarden biedt PSD II aanvullende bescherming ten opzichte van Richtlijn 46/95/EG (en de aankomende Algemene Verordening Gegevensbescherming). Indien deze toestemming niet is gegeven, kan toegang tot de persoonsgegevens van de betaaldienstverlener niet worden verkregen. In het algemeen geldt volgens de richtlijn dat bij de verwerking van gegevens het precieze doel wordt aangegeven, alsmede de precieze rechtsgrondslag. De Nederlandsche bank houdt toezicht op de in PSD II opgenomen regels ten aanzien van gegevensbescherming in het kader van vergunningverlening en het doorlopend toezicht.

- Voorts merken wij op dat in de eerste zin van de derde alinea (MvT, pag. 8) van deze sub-paragraaf het woordje 'dat' en 'is' mist. De betreffende zin zou, ons inziens, als volgt moeten luiden:

"Verder geldt volgens overweging 88 van de richtlijn dat de richtlijn 95/46/EG inzake gegevensbescherming van toepassing is op de (...)."

Over Betaalvereniging Nederland

Betalvereniging Nederland organiseert voor haar leden de gezamenlijke taken in het nationale betalingsverkeer. Onze leden zijn aanbieders van betaaldiensten: banken, betaalinstellingen en elektronisch geldinstellingen. De taken van de Betaalvereniging liggen op het gebied van infrastructuur, standaarden en gezamenlijke productkenmerken. Particulieren, winkeliers, bedrijven en financiële dienstverleners moeten erop kunnen vertrouwen dat pinbetalingen, overschrijvingen en andere betaaltransacties altijd snel en correct worden uitgevoerd. Dat vraagt om een actieve samenwerking tussen de aanbieders van betaaldiensten en vertegenwoordigers van eindgebruikers, waaronder consumenten en ondernemers. Betaalvereniging Nederland streeft naar een maatschappelijk efficiënt, veilig en betrouwbaar betalingsverkeer, waarbij ruimte is voor innovatie.

To: 10.2.e, 10.2.e (FM/IBI) 10.2.e@minfin.nl; 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e@minfin.nl
Cc: 10.2.e@betaalvereniging.nl; 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e@minfin.nl
From: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Sent: Fri 12/22/2017 3:36:08 PM
Importance: Normal
Subject: BBVA position paper en brief van 10.2.e (DG FISMA)
MAIL_RECEIVED: Fri 12/22/2017 3:36:14 PM
[BBVA 1712 PSD2 - API authentication - December 2017.pdf](#)
10.2.e [lettre signée.pdf](#)

Hoi 10.2.e en 10.2.e

Nogmaals dank voor ons overleg van zouist. Bijna alvast het position paper "PSD2: RTS on Strong Customer Authentication" van BBVA. Ook treffen jullie de brief van 10.2.e (DG FISMA) aan over de nieuwe Europese groep, met daarin ASPSPs, TPPs en PSU's, die zich o.a. bezig zal houden met het evalueren de gestandaardiseerde API-specificaties.

En alvast wat input die jullie mogelijk tot hulp kan zijn inzake het 'redirect'-issue van art. 32(3) van de Final Draft RTS: *"Uit oogpunt van veiligheid verdient het gebruik van de redirect-methode de voorkeur om derde partijen – mits de betaaldienstgebruiker (de betaalrekeninghouder) daarvoor zijn toestemming heeft gegeven – op een goede en veilige wijze via een in te richten dedicated interface toegang te geven tot betaalrekeninginformatie en/of hen de mogelijkheid geven tot het initiëren van betalingen. Dankzij de redirect-methode vult de betaaldienstgebruiker zijn van de bank ontvangen persoonlijke toegangscode uitsluitend in de beveiligde online bankieromgeving van zijn bank in, en niet op de website of app van de derde partij wanneer hij van de diensten van deze derde partij gebruik wil maken. Dit voorkomt dat consumenten zullen wennen aan het met derde partijen delen van de veiligheidscodes die zij van hun bank hebben ontvangen. Dat kan de privacy van klanten immers op het spel zetten en maakt hen kwetsbaar(der) voor online fraude en misbruik."*

En een stukje m.b.t. redirect en de (positieve) ervaringen met iDEAL: *"Het hierboven geschetste redirect-proces is sterk vergelijkbaar met zoals een betaling met iDEAL dat kent, waarbij de klant – als hij in de internetkassa van de webshop iDEAL als betaalmethode heeft gekozen – van de internetkassa bij de webwinkel in fracties van seconden wordt doorgeleid naar de online bankieromgeving van zijn bank, om zich aldaar te authenticeren en de betaling te autoriseren. Daarna wordt de klant weer (in fracties van seconden) teruggeleid naar de website van de webwinkel. Een goed en snel werkende 'redirection' in de context van iDEAL leidt (zeker) niet een verminderde conversie bij webwinkeliers. Dat bewijst het succes van iDEAL, dat in Nederland niet voor niets de meest gebruikte online betaalmethode is, en veel vertrouwen geniet van zowel consumenten als webwinkels."*

Hartelijke groet,

10.2.e

Betaalvereniging Nederland

10.2.e

Sr. Beleidsadviseur

T 10.2.e

M 10.2.e

www.betalvereniging.nl

PSD2: RTS on Strong Customer Authentication

How to implement secure API authentication and encourage third party access

Summary

- In line with the spirit of PSD2, dedicated interfaces (such as APIs) should use the best security practices and cross-industry standards available, helping users make the most of new third party services.
- A restrictive interpretation of article 32(3) of the adopted RTS on Strong Customer Authentication would prohibit Account Servicing Payment Service Providers (ASPSPs) from using the industry-standard security approach to authentication with APIs known as the “redirect” method.
- This would undermine user security, discourage users from using third party services, and discourage the implementation of APIs by banks, which would increase fragmentation and costs to third parties.
- The European Commission should prevent this by confirming the intention of article 32(3) is to prevent unnecessary barriers for third parties, rather than to prohibit outright the redirection by an ASPSP to its own authentication channels.

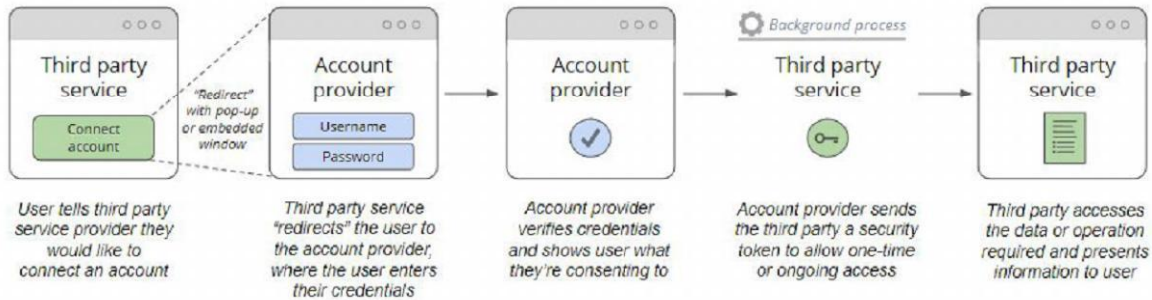
1. How API authentication works today

- APIs are already widely used across the internet to share information and to provide secure third party access to users' accounts. For example, Facebook leverages APIs to allow users to share profile information in their Facebook account with a third party service, or to use their Facebook ID as a login on a third party website.
- There is a well-established best practice for how to securely confirm users' identities (perform user authentication) while offering a seamless user experience, commonly known as the “**redirect**” method and set out in standards such as OAuth2.0¹.
- With this method the user confirms their identity directly to the original account provider. The account provider then provides a security token to the relevant third party that allows them continued access on behalf of the user.
- Firms using the “redirect” method include major technology services, such as Google, Facebook and Twitter, as well as financial services firms who are already supporting

¹ Within OAuth2.0 the redirect method is also known as the “authorization code” method or “three-legged” OAuth. For more information, see for example <https://oauth.net/> or <https://tools.ietf.org/html/rfc6749>.

third party collaboration and Open Banking, such as BBVA API Market², Société Générale sandbox³, Nodex⁴, JP Morgan⁵, and the UK's Open Banking initiative⁶.

Diagram: User authentication using the "redirect" method

- A similar process is also already common in online payments when users paying by card undergo Strong Customer Authentication. This commonly involves redirecting the user to a page from their bank or card network in order to enter their second factor, such as a one time code received via text message.
- This whole process provides the users with the **highest levels of security** and gives them **complete choice** as to when and with whom they share their credentials. It can be implemented in an agile and **light-touch way** that, by offering quick and secure access, generates user confidence and **promotes the use of third party services**.

2. Potential impact of Article 32(3)

- Article 32(3) of the RTS on Strong Customer Authentication adopted by the European Commission states that Account Servicing Payment Service Providers (ASPSPs) should ensure that a *dedicated interface* (API) does not create obstacles to third parties providing their services, and that this may include the **redirection of third parties to ASPSP authentication channels**.
- A restrictive interpretation of what is meant by "may" and "redirection" would mean that ASPSPs **would not be able to use the industry-standard "redirect" approach to authentication** for their APIs, where the user is redirected and confirms their identity directly to the original account provider as part of one smooth process.
- An alternative would be the **"pass-through" method**⁷, where the users give their credentials to the third party to authenticate on their behalf. However, this would:

² <https://www.bbvaapimarket.com/>

³ <https://github.com/OpenBankProject/OBP-API/wiki/SocGen-Sandbox>

⁴ <https://developer.nordeaopenbanking.com/app/documentation>

⁵ <https://www.infoq.com/news/2017/02/chase-oxf2#>

⁶ <https://www.openbanking.org.uk/>

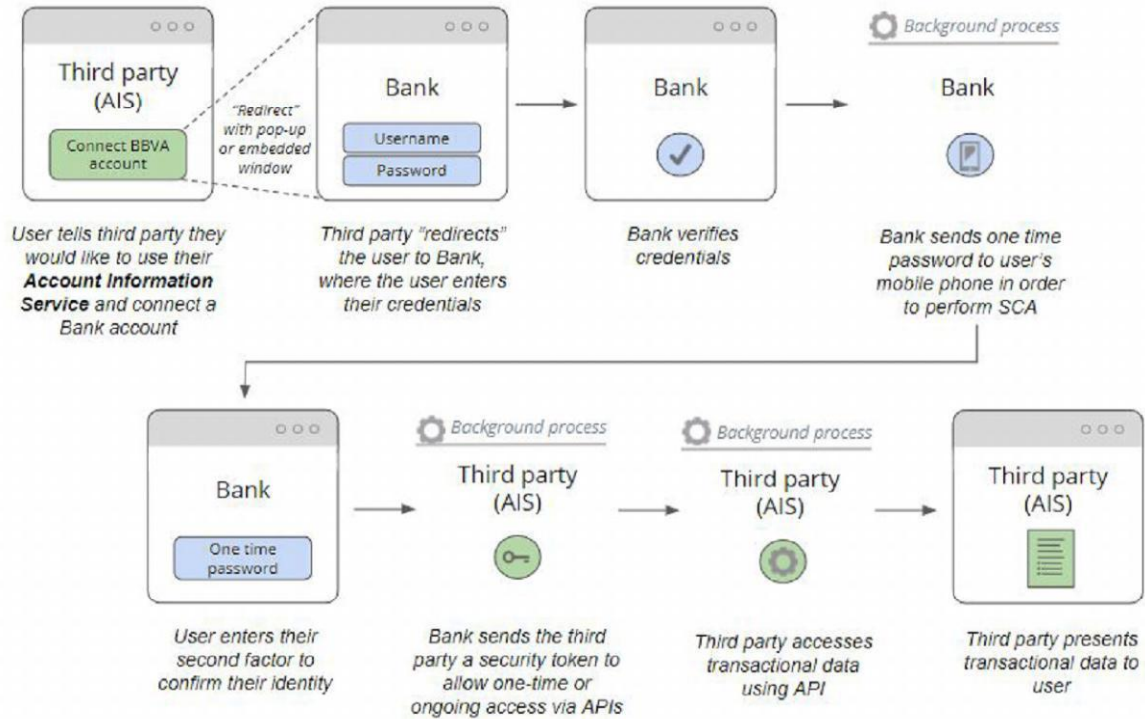
⁷ Within OAuth2.0 the "pass-through" method is also known as the "resource owner password credentials" method or "two-legged" OAuth.

- **reduce security for users** by preventing ASPSPs from implementing industry best-practice approaches to authentication, and therefore **run directly counter to the spirit of PSD2**, which is designed to increase security for users;
- **confuse users** by creating a disparity between how authentication works for the majority of internet services and how PSD2 APIs would work;
- **undermine user support** for the new *Account Information* and *Payment Initiation Services*, as users wouldn't be able to use the secure authentication method they are familiar with;
- **reduce the number of banks using APIs**, as they would be unable to implement industry best-practice and would be losing the key benefit (additional security for users) when compared to providing access through the user interface. As APIs are a highly efficient way to access information, their absence would significantly increase costs for third parties and reduce standardisation across Europe.

3. Solution

- The European Commission should confirm that Article 32(3) is drafted with the intention only of **preventing unnecessary barriers to third parties** during authentication and consent and that, providing API authentication design is done with a streamlined process and in line with industry best-practice (such as OAuth2.0), **it does not prohibit outright the redirection by an ASPSP to its own authentication channels**.
- This would help **avoid divergence in the interpretations by National Competent Authorities** and the resulting fragmentation in PSD2 solutions, as well as encourage ASPSPs to implement and promote the use of secure and user-friendly APIs.

Annex 1: Example of Account Information Service with “redirect” method of authentication and Strong Customer Authentication

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union

Director General

Brussels, 11 DEC. 2017

FISMA/D3/CZ/dd/Ares(2017)6774362

Subject: Communication interfaces for the provision of payment initiation and account information services

Dear Madame/Sir,

On 27 November, the Commission adopted the Regulatory Technical Standard (RTS) that specifies certain security requirements under the second Payment Services Directive (PSD2), and in particular the secure communication between banks and third-party payment services providers (TPPs).

The RTS provides strong incentives for banks to develop dedicated interfaces: third-party providers will be obliged to use a dedicated interface when a bank provides it, but only if the dedicated interface allows TPPs to deliver their services in a reliable and customer-friendly way. As long as dedicated interfaces have not been proven to function to the satisfaction of other payment services providers, banks will have to offer a 'fall-back' solution which is an access to accounts for TPPs through the online banking interface. This access has to be adapted in such a way that it allows for the identification of the TPP.

I understand that banks are keen to avoid having to develop such a fall-back solution. This means that dedicated interfaces would have to be made available for testing by TPPs at the latest six months before the date of application of the RTS (probably end of August 2019), and offered to the market three months before this date. If a bank's dedicated interface works for TPPs, then national competent authorities must exempt this bank from the obligation to adapt its online banking interface for use by TPPs.

Thus, time is short to develop these dedicated interfaces. Some standards for such interfaces (APIs) have already been developed by banks. A standardisation of APIs would be most welcome as it would facilitate innovation and foster competition in the provision of payment initiation and account information services. API standards would also allow banks to speed up the development of their dedicated communication interfaces, and for national competent authorities to assess whether they can exempt a

10.2.e

bank from the obligation to provide a fall-back solution. The practice of 'screen-scraping', which is regarded by many as unsafe and difficult to reconcile with data protection requirements, could also be phased out more rapidly if banks develop high-quality dedicated communication interfaces in close cooperation with TPPs.

It is of course entirely up to market participants to agree on API standards that work for the benefit of all payment services providers and users. However, in view of the strong public interest in having such high-quality interfaces, Vice-President Dombrovskis has committed the support of my services to efforts of market participants aimed at developing rapidly API standards that will fully satisfy the needs of TPPs and, hence, allow banks to obtain an exemption from having to provide a fall-back solution. My services will be available to provide guidance on which technical solutions would seem most appropriate in light of the regulatory requirements stemming from PSD2 or other relevant legislation, including the General Data Protection Regulation.

At its last meeting on 29 November 2017 in Rome, the Euro Retail Payments Board took note of the final report of its working group on payment initiation services and welcomed the Commission's commitment to support market participants in their joint effort to ensure a high quality of standardised dedicated interfaces. The ERPB stressed the urgency of convening a group that could oversee this collaboration.

To help market participants kick off this work, the Retail Financial Services and Payments Unit in my Directorate-General proposes to organise a first discussion in the form of a webinar to discuss how this work can be organised. I would propose to have this discussion in a small group consisting of three representatives of banks, three representatives of TPPs and three payment services user representatives. The organisations designating these representatives should also be willing to appoint technical experts who can participate in the evaluation of API specifications and in the elaboration of technical improvements to ensure that such specifications fully meet the needs of all market participants.

The work of this group should be fully transparent. I will therefore ask the chairman of the ERPB, Yves Mersch, to ensure that ERPB members are informed of the webinar and can follow the discussion. The ECB, EBA and the EPC will also be invited to take part in this kick-off webinar and to follow the work of this group thereafter.

We have scheduled the webinar on Monday, 18 December, 15:00-17:00 (Brussels time).

Please indicate as soon as possible who will be participating from your organisation so that we can communicate the connection details. The information on participants and any questions should be sent by Wednesday 13 December to FISMA-D3@ec.europa.eu.

Yours sincerely,

10.2.e

Contact: **10.2.e** email: **10.2.e** @ec.europa.eu, Tel. **10.2.e**

c.c.:

10.2.e

DRAFT AGENDA:

- (1) Objectives and deliverables of the API evaluation group
- (2) Chairs and working arrangements
- (3) Selection of first API standards to be reviewed
- (4) Timetable for next steps:
 - (a) Designation of technical experts for API reviews
 - (b) Preparation of terms of reference for the technical experts
 - (c) Contacts with API initiatives to agree on practical cooperation arrangements

To: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) [10.2.e@minfin.nl]
From: 10.2.e
Sent: Fri 2/3/2017 12:15:26 PM
Importance: Normal
Subject: RE: artikel 42 PSDII
MAIL_RECEIVED: Fri 2/3/2017 12:16:19 PM
[130724_study-impact-psd_en.pdf](#)

Hi 10.2.e,

Zie ook pag. 151 (4.4 Low-value payments).

Hartelijke groet,

10.2.e

Betaalvereniging Nederland

10.2.e

Sr. Beleidsadviseur

T 10.2.e
M 10.2.e

www.betalvereniging.nl

Van: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) [mailto:10.2.e@minfin.nl]

Verzonden: vrijdag 3 februari 2017 11:38

Aan: 10.2.e

Onderwerp: artikel 42 PSDII

Beste 10.2.e,

Ik heb een beetje gekke vraag, maar wellicht kun je mij verder helpen (het gaat deze keer gelukkig niet over de lasten van PSD II ☺).

Artikel 42 PSDII (art. 34 PSD I) bevat een lidstaattoptie en stelt regels met betrekking tot betaalinstrumenten die overeenkomstig de toepasselijke raamovereenkomst uitsluitend worden gebruikt voor afzonderlijke betalingstransacties van maximaal 30 euro, met een uitgavenlimiet van 150 euro of waarop maximaal een bedrag van 150 euro tegelijk kan worden opgeslagen. Deze regels hebben vooral betrekking op welke informatie en voorwaarden moeten worden verstrekt door de betaaldienstverlener.

Artikel 42, tweede lid, PSDII bepaalt dat:

- de bovenstaande bedragen mogen worden verlaagd of verdubbeld

- voor voorafbetaalde betaalinstrumenten de bedragen mogen worden verhoogd tot 500 euro.

Dit artikel is geïmplementeerd in artikel 59f en 71i Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen. In het derde lid is telkens bepaald dat voor voorafbetaalde betaalinstrumenten, bedoeld voor nationale betalingstransacties, de bedragen mogen worden verhoogd tot 500 euro.

Het onderstreepte gedeelte bevat feitelijk een beperking van de lidstaatoptie zoals die is opgenomen in art. 42 PSD II. Vanuit een consultatiereactie is gevraagd om deze beperking af te schaffen.

Wat ik begrijp uit de MVT bij het wetsvoorstel ter implementatie van PSD I is dat een voorafbetaald betaalinstrument vooral betrekking had op de chipknip. De chipknip kon in principe alleen in Nederland gebruikt worden. Inmiddels is de chipknip natuurlijk afgeschaft en de vraag is of inmiddels de toevoeging 'bedoeld voor nationale betalingstransacties' niet overbodig is geworden.

Wat zijn jouw ideeën hierover en zou jij eventueel kunnen nagaan hoe belanghebbenden hier tegenaan kijken?

Eventueel zouden we ook even telefonisch contact kunnen hebben, zodat ik het bovenstaande nog even kan toelichten, mocht het niet helemaal duidelijk zijn.

Bij voorbaat dank en hartelijke groet,

10.2.e

10.2.e

.....
Directie Financiële Markten
Generale Thesaurie
Ministerie van Financiën
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

.....
T 10.2.e
E 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e@minfin.nl]
From: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Sent: Wed 9/6/2017 4:26:39 PM
Importance: Normal
Subject: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]
MAIL_RECEIVED: Wed 9/6/2017 4:26:54 PM

Beste 10.2.e,

Het is even geleden dat we contact hadden over de Implementatie van de PSD2. Ik was even nieuwsgierig naar de huidige status, heb je hier voor mij een korte terugkoppeling op?

Veel dank alvast,

10.2.e

10.2.e

Regulatory Counsel

Bird & Bird

10.2.e@twobirds.com

Direct +31
Tel +31
Fax +31

10.2.e

Bird & Bird LLP
Zuid-Hollandplein 22
2596 AW The Hague
P.O. Box 30311
2500 GH The Hague
The Netherlands

twobirds.com

We share our knowledge with you.
Visit our Dutch knowledge portal [BirdBuzz](#)

From: [10.2.e], [0.2.e] ([10.2.e]) (FM/IBI) ([10.2.e]@minfin.nl]
Sent: maandag 1 mei 2017 12:29
To: [0.2.e], [0.2.e], [10.2.e]
Subject: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]

Dank voor de terugkoppeling.

Als de passage toch gehandhaafd wordt, laat ik dit weten.

Met vriendelijke groet,

[10.2.e]

Van: [0.2.e], [0.2.e], [10.2.e], [10.2.e]@twobirds.com]
Verzonden: maandag 1 mei 2017 12:03
Aan: [10.2.e], [0.2.e] ([10.2.e]) (FM/IBI)
Onderwerp: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]

Beste [10.2.e],

Ik heb even gecheckt bij de aanbieders, en zoals ik verwachtte kunnen zij zich er ook in vinden om het te schrappen. Als de passage geschrapt wordt is ook de inschatting van de kosten niet meer relevant (al maak ik op uit de tekst dat deze berekeningen ook voor andere partijen dan de aanbieders wordt gehanteerd ("Voor hen gelden de kosten die in de vorige paragraaf zijn geschetst.")).

Mocht de passage toch gehandhaafd worden, zou je het dan kunnen laten weten, zodat we nog snel input kunnen geven tav deze administratieve lasten? Mocht je nog vragen hebben hoor ik het graag,

Mvrgr,

[10.2.e]

From: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) [mailto:10.2.e@minfin.nl]
Sent: vrijdag 28 april 2017 10:57
To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Subject: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]

Beste 10.2.e

Dank voor je snelle reactie. Ik wacht de reactie van de achterban af.

Verder ook dank voor je reflectie op de kosten voor de aanvraag van een vergunning. Ik houd het in mijn achterhoofd, maar zal het voorlopig even zo laten vanwege de onzekerheid ('niet valt uit te sluiten dat..') en omdat de paragraaf hoogstwaarschijnlijk toch geschrapt gaat worden.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) [10.2.e@twobirds.com]
Verzonden: vrijdag 28 april 2017 10:34
Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI)
Onderwerp: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]

Dank 10.2.e,

Goed om van je te horen. En goed nieuws dat het punt van de bevrijdende betaling verduidelijkt wordt. Ik leg het even voor aan de achterban. Het is een beetje lastige periode omdat veel mensen met vakantie zijn, maar ik doe mijn best. Mijn eerste reactie is dat het idd beter is om de paragraaf te schrappen, maar ik wil dit graag nog even bespreken met de bedrijven.

Mvrgr,

10.2.e

PS: Ik sluit niet uit dat partijen in de toekomst toch een vergunning aan gaan vragen, bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe activiteiten, maar dat hangt dan niet samen met de huidige 090x-activiteiten en andere traditionele telecomdiensten. De kosten die worden opgevoerd voor de vergunningaanvraag zijn (48.000) en de terugkerende kosten (12.000) zijn mijns inziens niet helemaal realistisch. Op basis van een zeer grove schatting denk ik dat het 10.2.g hiervan meer in de buurt komt als grove indicatie van de kosten, wat waarschijnlijk nog steeds aan de lage kant is. Het behelst immers veel meer dan alleen maar het aanvragen van de vergunning, en anders dan financiële instellingen moet from scratch worden begonnen.

From: [10.2.e], [0.2.e] ([10.2.e]) (FM/IBI) [10.2.e]@minfin.nl
Sent: vrijdag 28 april 2017 9:36
To: [10.2.e], [0.2.e], [10.2.e]
Subject: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]

Beste [10.2.e]

Enige tijd geleden hebben wij contact gehad over de inschatting van de lasten die PSD2 met zich meebrengt voor de telecomsector.

Inmiddels is er (eindelijk) duidelijkheid over de toepassing van PSD2 op de telecomsector.

Als ik het goed begrepen heb, geldt, net als bij PSD1, dat wanneer de abonnee (de betaler) *bevrijdend* betaalt aan de aanbieder, van een betaalopdracht door de betaler aan de aanbieder geen sprake is, omdat de factuur is voldaan zodra de betaler heeft betaald aan de aanbieder. Dit betekent dat er dus geen sprake is van een betaaldienst van de aanbieder aan de betaler die valt onder (de bijlage bij) PSD2.

Dit heeft gevolgen voor het berekenen van de lasten. Ik was er vanuit gegaan dat de 4 grootste partijen (zie hieronder) in ieder geval een vergunning zouden moeten aanvragen.

Kan ik terecht concluderen dat dit niet langer het geval is? Klopt het dat de lasten voor de telecomsector daarmee verwaarloosbaar zijn?

Ik heb hieronder de huidige tekst in de MvT toegevoegd. Ik ben nu van plan om deze tekst te schrappen (omdat ik meen dat de kosten nu verwaarloosbaar zijn). Kunnen jullie je hierin vinden?

Huidige TEKST MvT:

De reikwijdte van PSD II is vergroot ten opzichte van PSD I. Verwacht wordt dat dit met name impact zal hebben op de telecomsector, die nu voor een deel niet langer is uitgezonderd.

*Momenteel zijn er in totaal 46 telecomaanbieders op de markt[1], waarbinnen vooral 4 grote partijen[2] van belang zijn. Het overgrote deel van de markt wordt dus gevormd door kleine partijen. Voor deze kleinere partijen bestaan er onder PSD II verschillende mogelijkheden. Zij zouden nog volledig onder de uitzondering van artikel 3, onderdeel I, van PSD II kunnen vallen of onder de vrijstelling van artikel 32 van PSD II. Voor beide mogelijkheden geldt dat de telecomaanbieders hun interne systemen wel zodanig dienen aan te passen dat de drempelwaarden uit artikel 3, onderdeel I, of artikel 32 van PSD II worden geregistreerd dan wel bijgehouden. De lasten die een dergelijke aanpassing van de systemen met zich meebrengt, zijn voor de betreffende partijen op dit moment nog niet in te schatten. Voor het berekenen van de lasten wordt daarom in dit geval aangenomen dat de 4 grote partijen in ieder geval een vergunning zullen aanvragen. Voor hen gelden de kosten die in de vorige paragraaf zijn geschetst. Dat komt neer op eenmalige administratieve lasten voor het verstrekken van informatie teneinde een vergunning te verkrijgen. Dit betreft € 48.000,- (4 instellingen * 200 manuren * 60 euro). Daarnaast zullen er voor deze partijen ook structurele administratieve lasten optreden, die ongeveer € 12.000,- (4 instellingen * 50 manuren * 60 euro) bedragen.*

Ik hoor heel graag van jullie! Lukt dat aanstaande maandag?

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

.....
Directie Financiële Markten

Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag
.....

T 10.2.e
E 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e 10.2.e ([10.2.e] [@twobirds.com](mailto:10.2.e@twobirds.com))

Verzonden: dinsdag 31 januari 2017 16:42

Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI)

Onderwerp: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]

Beste 10.2.e

We bespraken ook nog dat je graag een overzicht zou willen hebben van de grotere en kleine telecomaanbieders.

Het onderstaande overzicht uit het ACM besluit inzake gespreksafgiftediensten zie je alle partijen die spraakdiensten aanbieden aan eindgebruikers. Zie pagina 27 en 28 voor dit overzicht. De logische aanname is dat deze partijen ook actief zijn ten aanzien van de 0900-diensten (en mogelijk andere vergelijkbare diensten) Ik denk dat dit een vrij volledig beeld geeft van alle aanbieders die eindgebruikers bedienen. Een aantal van deze partijen is erg klein.

De grotere partijen uit het overzicht zijn:

- 10.2.e KPN
- 10.2.e VodafoneZiggo (inmiddels gefuseerd)
- 10.2.e TMobile
- 10.2.e Tele2

	Aanbieders van gespreksrekening	FTA	MTA
1	Algemeen Beheer Nederland	X	
2	Aspidor Solutions Nederland B.V.		X
3	ACN Europe B.V.	X	
4	Barsbly Beroelut Ltd	X	X
5	BT Nederland N.V.	X	
6	CAW Dierden B.V.	X	
7	Coit Telecom B.V.	X	
8	Coolwave Communications B.V.	X	
9	Dean Connect B.V.	X	
10	Delta N.V.	X	
11	Dialogo Servicios Interactivos S.A.	X	
12	Easynet Nederland B.V.	X	
13	EDPnet B.V.	X	
14	Educat B.V.	X	
15	Elephant Talk Communications	X	X
16	Global Call B.V.	X	
17	Global-E B.V.	X	
18	OnTel B.V.	X	
19	Hff Telecom B.V.	X	
20	Infopact Nederland B.V.	X	
21	Intandy Mobile Communications B.V.	X	X
22	Kabelhoord	X	
23	Kabeltek	X	
24	Koninklijke KPN N.V.	X	X
25	Lancet B.V.	X	
26	Lycamobile Netherlands Ltd.		X
27	Orange Business Netherlands B.V.	X	
28	FLEX Telecom B.V.	X	
29	Premium Routing	X	
30	Private Mobility Nederland B.V.	X	X
31	Stipit B.V.	X	X
32	Schiphol Telematics	X	
33	Soloon International B.V.	X	
34	SpeakUp B.V.	X	
35	Tele2 Nederland B.V.	X	X

Ik hoop dat je hiermee uit de voeten kunt, laat maar weten als ik nog iets kan doen.

Mvrgr,

10.2.e

From: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e @minfin.nl
Sent: dinsdag 31 januari 2017 9:59
To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Subject: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]

Beste 10.2.e

Heb jij toevallig al meer nieuws voor mij over de lasten van PSD2 voor de telecomsector?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e ([10.2.e @twobirds.com]
Verzonden: woensdag 25 januari 2017 11:47
Aan: 10.2.e, 10.2.e ([10.2.e) (FM/IBI)
Onderwerp: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]

Dank 10.2.e,

Ik heb de vraag ook met de aanbieders gedeeld. Ik verwacht in de loop van deze week reacties van partijen. Hopelijk hebben we dan ook terugkoppeling van DNB, dat zou ook helpen om meer gevoel bij de lasten te krijgen. Ik houd je op de hoogte,

Mvrgr,

10.2.e

From: 10.2.e, 10.2.e ([10.2.e) (FM/IBI) ([10.2.e @minfin.nl]
Sent: dinsdag 24 januari 2017 17:36
To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Subject: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]

Beste 10.2.e

Ja ik begrijp dat dit lastig is voor jullie, ook omdat er nog veel onduidelijkheid is. Is het wellicht mogelijk om een onderscheid te maken tussen verschillende situaties? Ik houd daarbij geen rekening met de situatie waarin telecomaانبieders niet onder de reikwijdte van PSD2 vallen, want dan zijn er natuurlijk geen kosten.

Een voorbeeld van verschillende opties:

1. Welke/hoeveel aanbieders vallen onder de verplichtingen van PSD2?
 - a. Aanbieders die kassierdiensten aanbieden;
 - b. Zowel aanbieders die kassierdiensten aanbieden als platformhouders (waarschijnlijk niet het geval).

Zonder een inschatting van het aantal aanbieders wordt het uiteraard erg lastig om de kosten te berekenen.

2. PSD2 is van toepassing, maar de aanbieder valt volledig onder de uitzondering van art. 3, onder I PSD2 (de limieten van 50 euro dan wel 300 euro worden dus niet overschreden).

- a. De limieten gelden alleen voor consumentgebruikers (waarschijnlijk niet het geval);
- b. De limieten gelden voor zowel consumentgebruikers als grootzakelijke gebruikers.

In dit geval moeten er kosten worden gemaakt om de systemen aan te passen dat de limieten kunnen worden bijgehouden.

- 3. PSD2 is van toepassing, de uitzonderingsgrond van art. 3, onder I PSD2 is niet van toepassing: de aanbieder dient een vergunning aan te vragen.

In dit geval worden er kosten gemaakt voor het aanvragen van de vergunning en het voldoen aan de vereisten van PSD2.

Ik begrijp dat punt 2 en 3 met elkaar samenhangen. Indien de limieten ook gelden voor grootzakelijke gebruikers, zullen meer aanbieders een vergunning moeten aanvragen (omdat de kans groter is dat de limieten worden overschreden).

Samengevat gaat het eigenlijk om de volgende vragen:

- 1. Hoeveel aanbieders vallen onder de verplichtingen van PSD2?
- 2. Hoeveel aanbieders van deze groep vallen onder de uitzondering van art. 3, onder I PSD2?
 - a. wat zijn de kosten voor het zodanig aanpassen van de systemen dat de limieten/drempelwaardes kunnen worden bijgehouden?
- 3. Hoeveel aanbieders van deze groep (de rest) moeten een vergunning aanvragen?
 - a. wat zijn de (eenmalige) kosten voor het aanvragen van een vergunning (zowel de kosten van een vergunning zelf als de kosten om alle informatie aan te leveren bij de toezichthouder voor het verkrijgen van een vergunning)?
 - b. wat zijn de structurele kosten voor het voldoen aan de vergunningseisen (oftewel, wat zijn de kosten voor de aanbieder om doorlopend te voldoen aan de verplichtingen van PSD2)?

De uitzonderingsgrond van art. 3, onder k, PSD2 heb ik buiten beschouwing gelaten.

Kun je wat met het bovenstaande overzicht? Of zou het bovenstaande overzicht de telco's kunnen helpen om een inschatting te geven van de mogelijke kosten die PSD2 met zich meebrengt?

Ik hoor graag wat jouw gedachten hierover zijn en ik ben uiteraard bereid om een nadere toelichting te geven. Zou het lukken om over ongeveer een week een kosteninschatting te geven?

Bij voorbaat dank en met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

.....
Directie Financiële Markten
Generale Thesaurie
Ministerie van Financiën
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag
.....

T 10.2.e
E 10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e ([10.2.e]@twobirds.com]
Verzonden: maandag 23 januari 2017 10:02
Aan: 10.2.e, 10.2.e ([10.2.e]) (FM/IBI)
Onderwerp: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]

Beste 10.2.e,

Ik begreep net van 10.2.e dat DNB wat meer tijd nodig heeft en pas in de loop van deze week terugkoppeling zal geven. Prima om dinsdag even contact te hebben mbt de lasten. Ik heb de vraag ook alvast uitgezet bij de telecomaanbieders. We willen graag zo goed als mogelijk meewerken, maar ik verwacht wel dat het lastig zal zijn om in dit stadium een inschatting te geven. Juist omdat telecomaanbieders niet eerder gereguleerd zijn ogv de PSD, en het ook nog steeds de vraag is of en in hoeverre dit onder PSD2 het geval zal zijn, is het lastig om hier een inschatting van te maken. Als er inderdaad tot nadere implementatie dient te worden gekomen (bijvoorbeeld wanneer monitoringsystemen moeten worden geïmplementeerd) gaat dit al snel om complexe IT projecten waarbij informatie uit veel verschillende bronnen dient te worden geïntegreerd. Normaal gesproken wordt, tegen de tijd dat duidelijk is wat er precies moet gebeuren, voor zoiets een project op gestart om de impact en benodigdheden vast te stellen. Maar ik zal navragen wat de telco's in dit stadium precies kunnen doen.

Mvrgr,

10.2.e

From: 10.2.e, 10.2.e ([10.2.e]) (FM/IBI) [mailto: 10.2.e @minfin.nl]
Sent: vrijdag 20 januari 2017 14:06
To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Subject: RE: consultatiereactie PSD2

Beste 10.2.e

Hartelijk dank voor je email. Ik ga er zeker naar kijken en hoop hier uiterlijk eind volgende week meer uitsluitsel over te geven.

Daarnaast ontvang ik ook graag de reactie van DNB op jullie consultatiereactie. De reactie van DNB is namelijk ook van belang voor een zogenaamde 'lastenparagraaf' die wij moeten schrijven bij het wetsvoorstel.

Deze lastenparagraaf probeert zoveel mogelijk inzicht te geven in de kosten die PSD2 met zich meebrengt voor de sector. Het standpunt van DNB bepaalt voor een groot deel ook hoe belastend PSD2 zal zijn voor de telecomsector.

Dat brengt mij bij het volgende: om de lasten (kosten) voor de sector te berekenen doen wij vaak een beroep op belangenverenigingen of partijen die de sector vertegenwoordigen. Zouden wij ook een beroep op jullie mogen doen voor hulp bij het berekenen van de kosten van PSD2 voor de telecomsector? Daar zouden wij erg mee geholpen zijn. Graag zou ik dit telefonisch nog wat verder toelichten. Schikt het om hier dinsdag even contact over te hebben (ervan uitgaande dat dan ook de reactie van DNB bekend is)?

Hartelijk dank en met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e [mailto:10.2.e@twobirds.com]
Verzonden: vrijdag 20 januari 2017 11:51
Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI)
Onderwerp: RE: consultatiereactie PSD2

Beste 10.2.e,

Goed dat we gisteren nog even contact hadden. Hieronder nog even onze opmerkingen tav het overgangsrecht (uit onze reactie). Ik heb even gecheckt, maar de reeds opgenomen overgangsbepalingen in het geconsulteerde voorstel zijn ook niet afkomstig één op één uit de PSD2 (overgangsbepalingen zijn vaak nationaal). Dus het lijkt me voor de hand liggen dat juist ook voor partijen die onder de PSD2 gaan vallen, maar voorheen geen vergunning hadden en ook geen vrijstelling, ook zou worden voorzien in een overgangspanperiode. Zou nuttig zijn als jullie hier nog even specifiek naar zouden kijken.

Mvrgr,

10.2.e

4.4 Overgangsrecht

De overgangsbepalingen onder artikel 115 voorzien niet specifiek in een overgangstermijn, anders dan dat lidstaten de ruimte krijgen om de in artikelen 65, 66, 67 en 97 bedoelde beveiligingsmaatregelen binnen 18 maanden na de inwerkingtreding van de in artikel 98 bedoelde technische reguleringsnormen toe te passen.

Het implementatievoorstel bepaalt dat voor betaalinstellingen of elektronisch geldinstellingen [sic] die op 12 januari 2018 in het bezit zijn van een vergunning een overgangstermijn geldt van 6 maanden. Voor zover het personen betreft die onder de vrijstelling vielen van artikel 2:3d van de Wet op het financieel toezicht, zoals dat artikel luidde op 12 januari 2018, blijven deze artikelen van toepassing tot 13 januari 2019. Het implementatievoorstel voorziet aldus uitsluitend in een overgangsregeling voor vergunningplichtigen en voor partijen die op grond van de ministeriële regeling voor een vrijstelling in aanmerking zijn gekomen. Het implementatievoorstel voorziet echter niet in een overgangsregeling voor partijen die voorheen niet onder de reikwijdte van de PSD I vielen (en geen aanspraak behoeften te maken op een vrijstelling in de zin van Vrijstellingsregeling Wft) en nu mogelijk wel onder de reikwijdte worden gebracht. Zoals hiervoor uiteengezet verwachten de Aanbieders dat hun bestaande diensten niet onder de reikwijdte van PSD II c.q. de implementatie van deze richtlijn in de nationale wetgeving zullen vallen, echter vooralsnog heeft het Ministerie dit niet duidelijk kunnen maken. Voor dergelijke gevallen dient uitdrukkelijk te worden voorzien in een overgangstermijn, die minimaal 18 maanden bedraagt omdat niet alleen tijd benodigd is om vast te stellen of de wetgeving zich uitstrekt tot de geleverde diensten, maar tevens – indien de wetgeving inderdaad van toepassing blijkt te zijn – een vergunningstraject dient te worden opgestart en/of organisatorische en technische implementaties dienen te worden uitgevoerd.

De Aanbieders verzoeken het Ministerie een aparte overgangstermijn vast te stellen voor partijen die niet onder de reikwijdte van PSD I vielen, in de zin dat zij noch vergunningplichtig waren en noch een vrijstelling behoeften aan te vragen. Deze overgangstermijn dient op grond van de hiervoor genoemde motivering ten minste 18 maanden te bedragen.

From: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) [mailto:10.2.e@minfin.nl]
Sent: donderdag 19 januari 2017 16:15
To: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Subject: consultatiereactie PSD2

Beste 10.2.e

Graag zou ik contact met jullie opnemen naar aanleiding van jullie consultatiereactie op het wetsvoorstel ter implementatie van PSD2.

Ik begreep dat jullie ook contact hebben gehad met mijn collega 10.2.e 10.2.e (zij heeft helaas jullie telefoonnummer niet kunnen noteren).

Zouden jullie mij daarom kunnen bellen op het onderstaande nummer? Of de gegevens/het telefoonnummer van jullie contactpersoon kunnen doorgeven?

Bij voorbaat dank en met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

.....
Directie Financiële Markten

Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

.....
T 10.2.e

E 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

BIRD & BIRD

For information on the international legal practice comprising Bird & Bird LLP and its affiliated and associated businesses (together "Bird & Bird"), our offices, our members and partners, regulatory information, privacy, complaints procedure and the use of e-mail see www.twobirds.com/LN

Any e-mail sent from Bird & Bird may contain information which is confidential and/or privileged. Unless you are the intended recipient, you may not disclose, copy or use it; please notify the sender immediately and delete it and any copies from your systems. You should protect your system from viruses etc.; we accept no responsibility for damage that may be caused by them.

To the extent permitted by law, we may monitor electronic communications for the purposes of ensuring compliance with our legal and regulatory obligations and internal policies. We may also collect email traffic headers for analysing patterns of network traffic and managing client relationships. For further information see www.twobirds.com/LNPrivacy

For the terms on which we receive from, hold for or make available to a client or third party client money see www.twobirds.com/CM

Bird & Bird LLP, a limited liability partnership, registered in England and Wales with registered number OC340318, with its registered office at 12 New Fetter Lane, London EC4A 1JP, is authorised and regulated by the Solicitors Regulation Authority, whose professional rules and code may be found at www.sra.org.uk/handbook/

Advocaten are regulated by the Nederlandse Orde van Advocaten as described at www.advocatenorde.nl. Notarissen are regulated by the Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie as described at www.knb.nl. Belastingadviseurs are regulated by the Nederlandse Orde van Belastingadviseurs as described at www.nob.net

[1] Zie voor een overzicht van alle partijen het openbaar ontwerpbesluit van de ACM: 'Marktanalyse vaste en mobiele gespreksafgifte', *Autoriteit Consument en Markt* 21 november 2016 (ACM/DTVP/2016/206916), p. 27-29.

[2] Namelijk KPN, VodafoneZiggo (inmiddels gefuseerd), T-Mobile en Tele2.

To: [redacted], [redacted] (10.2.e) (FM/IBI) [redacted] @minfin.nl
Cc: [redacted] 10.2.e @minvenj.nl; [redacted] 10.2.e @minvenj.nl; [redacted], [redacted] (10.2.e) (FM/IBI) [redacted] minfin.nl; [redacted] 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) [redacted] minfin.nl
From: [redacted] 10.2.e
Sent: Fri 5/12/2017 9:32:22 AM
Importance: Normal
Subject: RE: Implementatie art. 94(2) PSD2
MAIL_RECEIVED: Fri 5/12/2017 9:32:25 AM

Dank, [redacted] 10.2.e, voor je reactie.

Ik stuur je reactie door naar de privacy-juristen van de banken, om hun reactie te peilen.

Hartelijke groet,

[redacted] 10.2.e

Betaalvereniging Nederland

[redacted] 10.2.e

Sr. Beleidsadviseur

T [redacted] 10.2.e

M [redacted] 10.2.e

www.betalvereniging.nl

Van: [redacted] 10.2.e, [redacted] (10.2.e) (FM/IBI) [redacted] 10.2.e @minfin.nl
Verzonden: vrijdag 12 mei 2017 09:27
Aan: [redacted] 10.2.e @betaalvereniging.nl>
CC: 'w [redacted] 10.2.e' @minvenj.nl <[redacted] 10.2.e @minvenj.nl>; [redacted] 10.2.e, [redacted] (10.2.e) (FM/IBI) [redacted] minfin.nl>; [redacted] 10.2.e, [redacted] (10.2.e) (FM/IBI) [redacted] minfin.nl>
Onderwerp: FW: Implementatie art. 94(2) PSD2

Beste [redacted] 10.2.e

Naar ons oordeel is voor wat betreft het aanbieden van betaaldiensten uitdrukkelijke toestemming nodig en volstaat de verwerkingsgrond 'overeenkomst' niet. Deze toestemming zal los van de overeenkomst gegeven moeten worden. Een accordering in de algemene voorwaarden volstaat niet. Mocht er een wettelijke verplichting zijn tot het bewaren van gegevens (bijvoorbeeld ihkv toezicht), dan kan dat natuurlijk – en zal op die grond, voor dat doel – die verwerking rechtmatig zijn.

De Autoriteit persoonsgegevens zal nog advies uitbrengen op het wetsvoorstel en Memorie van Toelichting. Wellicht dat zij zich hierover nog zal uitlaten.

Vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e @betaalvereniging.nl]
Verzonden: woensdag 10 mei 2017 11:48
Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI); 10.2.e 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI)
Onderwerp: Implementatie art. 94(2) PSD2

Hoi 10.2.e en 10.2.e

M.b.t. de implementatie van art 94 (2) – zie ook mijn onderstaande mail – vragen de banken mij het hemd van het lijf of hier al meer over te zeggen valt.

Kunnen jullie hier misschien al wat (hopelijk geruststellends ;-)) over zeggen?

Alvast dank voor jullie reactie,

Hartelijke groet

Betaalvereniging Nederland

10.2.e

Sr. Beleidsadviseur

T 10.2.e

M 10.2.e

www.betaalvereniging.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 28 april 2017 14:02
Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI)' <10.2.e@minfin.nl>
CC: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI)' <10.2.e@minfin.nl>; 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI)' <10.2.e@minfin.nl>
Onderwerp: RE: kosten art. 94(2) PSD2

Hoi 10.2.e,

Uit jouw vraag in onderstaande mail maak ik op dat banken onder art. 94(2) PSD2 aan al hun bestaande klanten opnieuw ten minste eenmalig expliciete toestemming zouden moeten vragen om i.h.k.v. het 'reguliere' betalingsverkeer hun gegevens te mogen bewaren en te verwerken. Dat lijkt ons echter niet de bedoeling.

Art. 94 (2) luidt: *"Betalingsdienstaanbieders mogen alleen met de uitdrukkelijke toestemming van de betalingsdienstgebruiker toegang krijgen tot persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor het aanbieden van hun betalingsdiensten, deze verwerken en bewaren."*. Toestemming, zoals bedoeld in art. 94 (2) van PSD2, dient volgens ons (Betaalvereniging en haar leden) te worden gezien in het licht van de nieuwe onder PSD2 gereguleerde betaaldiensten, te weten betaalinitiatie- en rekeninginformatiediensten. Hiervoor geven art. 66 (2) en art. 67 (2a) van PSD2 aanwijzingen, waar het verlenen van deze nieuwe diensten is gekoppeld aan de van de betaler verkregen 'uitdrukkelijke instemming' (in de Engelse vertaling van PSD2 wordt gesproken over 'explicit consent'). Dit zijn ook de enige bepalingen in de PSD2 waar de term 'uitdrukkelijke' ('explicit') is terug te vinden. De toestemmingsvereiste van art. 94 (2) van PSD II ziet daarom volgens ons alleen op de specifieke verwerkingen die betrekking hebben op de toegang tot de gegevens van de betaaldienstgebruiker. Zie voor een meer uitgebreide toelichting onze consultatiereactie (pag. 8 tot en met 12). Ik heb het betreffende document ter informatie aan deze mail toegevoegd.

Als toestemming de enige grondslag zou zijn voor alle verwerkingen van persoonsgegevens door betaaldienstaanbieders, is een bijkomend probleem dat eenmaal verleende toestemming door de betrokkene te allen tijde kan worden ingetrokken. Indien zou worden aangenomen dat op grond van art. 94 (2) van PSD II persoonsgegevens slechts bewaard en nader verwerkt zouden kunnen worden met toestemming van de betaaldienstgebruiker, dan zouden gegevens na intrekking van de toestemming niet langer bewaard mogen worden, ook al zou dat noodzakelijk zijn in verband met een wettelijke verplichting. Ook het toezicht van bevoegde instanties als AFM of DNB wordt belemmerd als de betaaldienstgebruiker zijn toestemming voor de verwerking (waaronder bewaren) van zijn persoonsgegevens intrekt. Volgens ons is dit niet de bedoeling van art. 94 (2) van PSD2!

Daarnaast zijn op betaalrekeninghouders de Algemene Bankvoorwaarden (zie https://www.nvb.nl/media/document/000696_abv2017-uitgebreid.pdf) van toepassing, waarmee zij hebben ingestemd. Art. 10 (Persoonsgegevens) van de ABV gaat in op het verwerken (onder meer verzamelen, bewaren en gebruiken) van persoonsgegevens.

V.w.b. jouw vraag over het aantal betaaldienstgebruikers: Daar kan ik geen exact antwoord op geven, aangezien ik daar geen exacte aantallen van weet. Een 'betaaldienstgebruiker' kan bijvoorbeeld een persoon zijn die zowel 1. een betaalrekening bij een bank aanhoudt, en 2. gebruik maakt van de diensten van een PISP, 3. die van een AISP en 4. die van een geldtransactiekantoor. In dit voorbeeld is de persoon in kwestie dus 4 X een betaaldienstgebruiker. Wel weet ik dat er eind 2016 in totaal 22.220.141 betaalrekeningen in gebruik waren, waarvan 20.259.669 met toegang tot internetbankieren en 1.960.472 zonder toegang tot internetbankieren (bron: DNB).

Hartelijke groet,

10.2.e

Betaalvereniging Nederland

10.2.e

Sr. Beleidsadviseur

T
M

10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) [mailto:10.2.e@minfin.nl]
Verzonden: vrijdag 28 april 2017 11:46
Aan: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e <10.2.e@betaalvereniging.nl>
Onderwerp: kosten art. 94(2) PSD2

Beste 10.2.e,

Op grond van art. 94(2) moet elke betaaldienstverlener (in ieder geval eenmalig) expliciet toestemming vragen aan de betaaldienstgebruiker voor het bewaren en verwerken van zijn persoonsgegevens.

Bij het berekenen van de kosten van art. 94(2) heb ik gebruik gemaakt van de gegevens die jullie hebben aangeleverd bij de implementatie van de PAD-richtlijn.

Hierin geven jullie een overzicht van:

- het aantal door consumenten aangehouden betaalrekeningen met en zonder internetbankieren.
- Kosten voor informeren consument met internetbankieren: € 0,01 (per pdf)
- Kosten voor informeren consument zonder internetbankieren: €1,00 (per post)

De PAD-richtlijn heeft echter betrekking op 'consumenten', terwijl art. 94(2) PSD2 betrekking heeft op 'betaaldienstgebruikers'.

Mijn vraag is daarom of jullie enig idee hebben van het *aantal betaaldienstgebruikers* (in Nederland) van art. 94(2). En vervolgens hoeveel van deze betaaldienstgebruikers gebruik maken van internetbankieren en hoeveel niet. Met deze gegevens zou ik een kosteninschatting kunnen maken van art. 94(2):

*[Aantal betaaldienstgebruikers met internetbankieren] * € 0,01 + [aantal betaaldienstgebruikers zonder internetbankieren] * €1,00 = totaal aantal kosten van art. 94(2).*

Bij voorbaat dank en met vriendelijke groet,

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

To: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) (10.2.e)@minfin.nl]
From:
Sent: Thur 3/16/2017 2:37:53 PM
Importance: Normal
Subject: RE: definitie betaalgegevens
MAIL_RECEIVED: Thur 3/16/2017 2:37:56 PM

Hi 10.2.e,

OK.

Lukt het een beetje met het reviewen van de consultatiereacties op de Implementatiewet PSD2? Kan je daarover wellicht al iets delen? Het gaat ons met name om een privacy-gerelateerd punt dat wij in onze consultatiereactie hadden benoemd.

Er werd in de ter consultatie voorgelegde MvT gesuggereerd alsof toestemming voor alle verwerkingen van persoonsgegevens door betaaldienstaanbieders een vereiste zou worden. Dit zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat voor iedere afzonderlijke betaalopdracht – naast de toestemming voor de uitvoering van de betaalopdracht – straks ook uitdrukkelijke toestemming van de betaaldienstgebruiker is vereist voor de verwerking van de met de betaalopdracht mee te zenden persoonsgegevens. Een betaaltransactie is immers een op zichzelf staande verwerking van persoonsgegevens. Dit zou een enorme verzwarende betekenen voor zowel betaaldienstaanbieders als betaaldienstgebruikers, wat kan leiden tot onaanvaardbare vertraging in het betalingsverkeer. Wij denken dat het niet de bedoeling van de Europese wetgever kan zijn om in het reguliere verloop van het bestaande betalingsverkeer een dergelijke ingrijpende (en ons inziens zeer ongewenste) wijziging aan te brengen.

Is het misschien mogelijk om aan te geven of jullie iets met onze bovenstaande zorg zullen doen?

Alvast dank,

Hartelijke groet,

10.2.e

Betaalvereniging Nederland

10.2.e

Sr. Beleidsadviseur

T
M

10.2.e

www.betalvereniging.nl

Van: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) (10.2.e)@minfin.nl]

Verzonden: donderdag 16 maart 2017 10:45

00013

Aan: [10.2.e] <[10.2.e]@betaalvereniging.nl>

Onderwerp: RE: definitie betaalgegevens

Hoi [10.2.e]

Dank je wel voor je snelle reactie. Het verbaast me niet, gezien de vele omschrijvingen die ik tegen kwam.

Zelf was ik ook huiverig om iets op te nemen (juist omdat de richtlijn geen definitie geeft), maar degene die onze wetsvoorstellen toetst, vroeg toch om een definitie.

Hopelijk kan ik hem nu overtuigen om niks op te nemen.

Nogmaals dank!

Hartelijke groet,

[10.2.e]

Van: [10.2.e] [10.2.e]@betaalvereniging.nl]

Verzonden: woensdag 15 maart 2017 21:44

Aan: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/IBI)

Onderwerp: RE: definitie betaalgegevens

Hoi [10.2.e],

De term 'betaalgegevens' is een veelkoppig monster. Het is afhankelijk van vele factoren, die ook nog eens van elkaar kunnen verschillen al naar het gelang van wie (betaler of begunstigde)/ wat (bank van de betaler of bank van de begunstigde) je als uitgangspunt neemt. Gaat het bijv. om de betaalgegevens zoals de consument die in z'n internetbankier-omgeving invult (IBAN, bedrag, TAN-code, challenge-and-response code, e.d.)? Of gaat het bijv. om betaalgegevens die de bank van de betaler stuurt naar de bank van de begunstigde? Of wellicht de informatie die op een bankafschrift dient te staan (conform art. 57 PSD2)?

En er zijn ook betalingen mogelijk waarbij überhaupt geen bank of IBAN te pas komt. Denk bijvoorbeeld aan M-PESA of P2P-betaalecosystemen (zoals in sommige landen beschikbaar in social media platforms).

Ik zou daarom, aangezien de PSD2 geen definitie geeft voor 'payment data', maar alleen voor '*sensitive payment data*' (art. 4 (32)) wegblijven van een enkel NL-definitie voor 'betaalgegevens'. Het is volgens mij een vrij onmogelijke taak de spijker op z'n kop te slaan in het verzinnen van een definitie hiervoor. En in de MvT simpelweg aangeven dat er in PSD2 geen definitie voor wordt gegeven.

Hartelijke groet,

[10.2.e]

10.2.e

Sr. Beleidsadviseur

T 10.2.e

M 10.2.e

www.betalvereniging.nl

Van: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e @minfin.nl

Verzonden: woensdag 15 maart 2017 15:55

Aan: 10.2.e <10.2.e @betalvereniging.nl>

Onderwerp: definitie betaalgegevens

Beste 10.2.e

In de AMvB ter implementatie van PSD2, denk ik erover om ter verduidelijking een definitie van betaalgegevens op te nemen. Dit begrip is echter niet gedefinieerd in de richtlijn, en bij onderzoek naar het begrip 'betaalgegevens' kom ik verschillende definities tegen, zoals:

- a. **Gegevens die nodig zijn voor het verrichten van een betaaltransactie** (zoals vervaldatum, bedrag, rekeningnummer, betalingskenmerk). Deze definitie is van MinFin, en beperkter dan definitie b.
- b. **Gegevens over een betaaltransactie** (namelijk: het bedrag, naam betaler en begunstigde, rekeningnummers, soort betaling, omschrijving, datum, plaats, tijd van de betaling, saldo). Deze definitie is van DNB.
- c. **Gegevens gekoppeld aan het houden van een betaalrekening en het uitvoeren van een betaaltransactie vanaf deze rekening**. Deze definitie probeert definitie a en b in een algemene omschrijving te combineren.

Hebben jullie een voorkeur voor één van de bovenstaande definities? Of hanteren jullie een andere definitie?

Ik hoor het graag als je mij verder kunt helpen!

Hartelijk dank alvast en met vriendelijke groet,

10.2.e

.....
Directie Financiële Markten

Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

.....
T 10.2.e

E 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: [10.2.e]@autoriteitpersoonsgegevens.nl]
From: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/IBI)
Sent: Wed 3/21/2018 4:11:46 PM
Importance: Normal
Subject: RE: kosten toezicht DNB PSD2
MAIL_RECEIVED: Wed 3/21/2018 4:11:46 PM

Graag gedaan! Helaas heeft het weinig opgeleverd. Succes met het afronden van de kostenraming.

Van: [10.2.e]@autoriteitpersoonsgegevens.nl]
Verzonden: woensdag 21 maart 2018 16:09
Aan: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/IBI)
Onderwerp: RE: kosten toezicht DNB PSD2

Alvast dank voor je inspanningen [10.2.e]!

Groet,

[10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/IBI) [10.2.e]@minfin.nl]
Verzonden: woensdag 21 maart 2018 16:08
Aan: [10.2.e]
Onderwerp: RE: kosten toezicht DNB PSD2

Beste [10.2.e]

Ik kreeg net een telefoontje van DNB dat het hen vandaag helaas niet meer lukt. Wel verwachten ze morgen een reactie te kunnen geven.

Waarschijnlijk te laat, maar dan weet je er in ieder geval van.

Groet,

[10.2.e]

Van: [10.2.e] [mailto:[10.2.e]@autoriteitpersoonsgegevens.nl]
Verzonden: woensdag 21 maart 2018 15:54
Aan: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/IBI)
Onderwerp: RE: kosten toezicht DNB PSD2

Beste 10.2.e,

De reactie moet ik uiterlijk aan het einde van de dag hebben om nog te kunnen worden meegenomen, aangezien aan 10.2.e is toegezegd dat wij morgen een raming van de kosten aanleveren.

De vraag was echter puur ter referentie voor ons. Ik heb inmiddels hier wat cijfers verzameld voor een inschatting.

Als de info later dan vandaag binnenkomt, dan kan ze nog betrokken worden bij de preciezere berekening die later volgt.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Senior adviseur
Directie Juridische Zaken en Wetgevingsadvisering

10.2.e@autoriteitpersoonsgegevens.nl
T 070 8888 500 - F 070 8888 501

Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag
Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
autoriteitpersoonsgegevens.nl

'Privacy gaat iedereen wat aan'

Bent u al klaar voor de nieuwe Europese privacywet die vanaf 25 mei 2018 geldt? Op onze campagnewebsite hulpbijprivacy.nl leest u alles over uw versterkte privacyrechten en vindt u informatie en praktische hulpmiddelen voor organisaties om zich voor te bereiden.

Van: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e@minfin.nl

Verzonden: woensdag 21 maart 2018 13.20

Aan: 10.2.e

Onderwerp: kosten toezicht DNB PSD2

Beste 10.2.e

Ik begrijp van 10.2.e dat jij twee vragen had oer de kosten van het toezicht van DNB zoals opgenomen in de MvT bij het wetsvoorstel ter implementatie van PSD2, namelijk:

- Of er bij het bedrag van 1.24 miljoen een onderverdeling is gemaakt naar taken en welk bedrag daarvoor is gekoppeld aan de toezichttaak betreffende artikel 94(2)
- Hoeveel extra fte DNB voor het toezicht op 94(2) heeft geraamd.

Ik heb de vraag uitgezet bij DNB, Buiten reikwijdte verzoek Iemand van DNB doet nu voor mij navraag bij verschillende mensen van DNB. Als iemand iets weet wordt ik hierover teruggebeld.

Wanneer wil je uiterlijk reactie? Dan kan ik nog wellicht straks nog een keer even bellen.

Groet,

10.2.e

Directie Financiële Markten

Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

T 10.2.e
E 10.2.e [@minfin.nl](mailto:10.2.e@minfin.nl)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI)(10.2.e minfin.nl]
From: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e
Sent: Fri 4/28/2017 10:34:20 AM
Importance: Normal
Subject: RE: consultatiereactie PSD2 [B&B-M.FID8250904]
MAIL_RECEIVED: Fri 4/28/2017 10:34:40 AM

Dank 10.2.e,

Goed om van je te horen. En goed nieuws dat het punt van de bevrijdende betaling verduidelijkt wordt. Ik leg het even voor aan de achterban. Het is een beetje lastige periode omdat veel mensen met vakantie zijn, maar ik doe mijn best. Mijn eerste reactie is dat het idd beter is om de paragraaf te schrappen, maar ik wil dit graag nog even bespreken met de bedrijven.

Mvrgr,

10.2.e

PS: Ik sluit niet uit dat partijen in de toekomst toch een vergunning aan gaan vragen, bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe activiteiten, maar dat hangt dan niet samen met de huidige 090x-activiteiten en andere traditionele telecomdiensten. De kosten die worden opgevoerd voor de vergunningaanvraag zijn (48.000) en de terugkerende kosten (12.000) zijn mijns inziens niet helemaal realistisch. Op basis van een zeer grove schatting denk ik dat het 10.2.g hiervan meer in de buurt komt als grove indicatie van de kosten, wat waarschijnlijk nog steeds aan de lage kant is. Het behelst immers veel meer dan alleen maar het aanvragen van de vergunning, en anders dan financiële instellingen moet from scratch worden begonnen.

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

Dubbel met e-mail van vrijdag 28 april 2017, 9:36 uur.

Dubbel met e-mail van vrijdag 28 april 2017, 9:36 uur.

10.2.e 10.2.e

10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

Dubbel met e-mail van vrijdag 28 april 2017, 9:36 uur.

Dubbel met e-mail van vrijdag 28 april 2017, 9:36 uur.

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

Dubbel met e-mail van vrijdag 28 april 2017, 9:36 uur.

Dubbel met e-mail van vrijdag 28 april 2017, 9:36 uur.

10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e

Dubbel met e-mail van vrijdag 28 april 2017, 9:36 uur.

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e

Dubbel met e-mail van vrijdag 28 april 2017, 9:36 uur.

Dubbel met e-mail van vrijdag 28 april 2017, 9:36 uur.

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

10.2.e

Dubbel met e-mail van vrijdag 28 april 2017, 9:36 uur.

To: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) [mailto:10.2.e@minfin.nl]
From: 10.2.e
Sent: Mon 5/22/2017 3:02:32 PM
Importance: Normal
Subject: RE: M.b.t. uitwerking van artikel 75 in de PSD2 n.a.v. de WEE vergadering 25 april
MAIL_RECEIVED: Mon 5/22/2017 3:02:34 PM

Geachte 10.2.e, beste 10.2.e,

Hartelijk dank voor de reactie. Ik zal u nog proberen te bellen, maar waardeer het dat er naar het verzoek gekeken wordt. Wij zijn over artikel 75 op de hoogte gebracht tijdens het kaartforumvergadering op 10 februari 2017 bij de Betaalvereniging. Hierna hebben wij contact opgenomen met 10.2.e 10.2.e en elkaar ontmoet tijdens de WEE vergadering.

Ik begrijp dat de verordening niet eenvoudig ter wijzigen is, maar misschien is er een praktische oplossing mogelijk.
10.2.e

Bij voorbaat hartelijk dank om ons hierover op de hoogte te houden.

Met hartelijke groet,

10.2.e

M 10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) [mailto:10.2.e@minfin.nl]

Verzonden: maandag 22 mei 2017 11:40

Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: M.b.t. uitwerking van artikel 75 in de PSD2 n.a.v. de WEE vergadering 25 april

Beste 10.2.e

Excuus voor onze late reactie. Ik probeerde u net te bellen, maar ik kreeg geen gehoor, vandaar deze e-mail.

Eventueel kunt u mij terugbellen op het onderstaande nummer.

We zijn dit voor u aan het uitzoeken. Uw vraag heeft vooral betrekking op de uitvoering van art. 75 van PSD2, we hebben daarom contact opgenomen met DNB.

Ik begreep toendertijd dat u ook contact had met DNB, klopt dat? Zo ja, met wie? Op deze manier voorkomen we dat we langs elkaar heen communiceren.

Ik hoor graag van u.

Bij voorbaat dank en met vriendelijke groet,

10.2.e

.....
Directie Financiële Markten

Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag
.....

T 10.2.e
E 10.2.e @minfin.nl

Van: 10.2.e 10.2.e 10.2.e @planet.nl]

Verzonden: maandag 22 mei 2017 10:36

Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI)

CC: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI); 10.2.e

Onderwerp: RE: M.b.t. uitwerking van artikel 75 in de PSD2 n.a.v. de WEE vergadering 25 april

Geachte mevrouw 10.2.e, Beste 10.2.e,

Wij hebben nog geen reactie mogen vernemen of ons verzoek in behandeling is genomen.

Kunt u ons s.v.p. op de hoogte houden van de voortgang.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Adviseur Betalingsverkeer VNPI (Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie)

M 10.2.e

Van: [10.2.e] [10.2.e] [mailto:[10.2.e]@planet.nl]
Verzonden: donderdag 27 april 2017 16:52
Aan: [10.2.e]@minfin.nl
CC: [10.2.e]@minfin.nl; [10.2.e] [10.2.e]@DNB.NL; [10.2.e]@DNB.NL
Onderwerp: M.b.t. uitwerking van artikel 75 in de PSD2 n.a.v. de WEE vergadering 25 april

Geachte [10.2.e],

In de Werkgroep Efficiency en Europese zaken van DNB, waar het VNPI (Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie) deel uit maakt hebben wij onze zorg geuit over de uitwerking van artikel 75 in de PSD2.

Vanuit DNB ([10.2.e] [10.2.e] [10.2.e] en [10.2.e] [10.2.e]) hebben wij begrepen dat het de bedoeling is de implementatie wetgeving in mei aan te bieden aan de Ministerraad en vervolgens aan de 2^e kamer.

Ik heb dinsdag hierover contact gehad met [10.2.e] die namens het Min. van Financiën bij de WEE aanwezig was en mij adviseerde om het probleem kenbaar te maken omdat het voorstel zich in de afrondende fase bevindt.

Wij zijn verrast door artikel 75 in de PSD2 en heeft grote gevolgen voor het tanken in een onbemande tankstation omgeving.

“Artikel 75 is nieuw toegevoegd aan de PSD2. In dit artikel wordt verdere consumentenbescherming geboden bij kaarttransacties, waarbij het exacte bedrag nog niet bekend is op het moment dat de klant de transactie autoriseert. Dit speelt bij zowel transacties met een debet betaalkaart, als transacties met een credit card. Voorbeelden waar dergelijke transacties zich voordoen zijn:

- Tanken bij een onbemande tankstation
- Het maken van een hotelreservering
- Het huren van een auto

In artikel 75 wordt gesteld dat er alleen een reservering op de betaalrekening mag worden geplaatst door zijn betaaldienstaanbieder, indien het exacte bedrag van deze reservering door de klant is geautoriseerd. Dit betekent dat het te reserveren bedrag voortaan aan de klant moet worden getoond wanneer de klant genoemde kaarttransacties autoriseert voordat men kan tanken. .

Nu wordt er als men tankt op een onbemand station een bedrag gereserveerd van de rekening van de klant d.m.v. pre-autorisatie. Wij hebben met de pre-autorisatie in het verleden veel technische problemen gehad, zonder dat wij als branche hier maar enige invloed op hadden en lag ook compleet buiten onze invloed.

Bij een technisch probleem in de achterliggende systemen van banken of schemes dachten de klanten dat de station houder

een te hoog bedrag had gerekend voor de vertanking, wanneer de klant dan hun bank belde werd men door de helpdesk terugverwezen naar het station en in sommige gevallen werden er o.a. in de Telegraaf artikelen geplaatst dat er een borg werd ingehouden en haalde dan de voorpagina en media..

Wij hebben deze problemen in goed overleg met de banken, processoren kunnen bespreken en het negatieve imago dat hierdoor was ontstaan met pre-autorisatie kunnen oplossen. Nu hebben de banken hun systemen zodanig ingericht dat er geen klachten zijn van welke aard dan ook en hun helpdesks hebben speciale instructies mocht het een keer voorkomen.

In de PSD2 staat dat het exacte bedrag moet worden getoond en de consument hiervoor akkoord moet geven. Wij hebben overleg hierover gehad met Tokheim en Dover Fueling Solutions (DFS) en zij kunnen aangemerkt worden als een van de belangrijkste pompleverancier voor tankstations in Nederland en Europa. Zij hebben ons verzekerd dat het aanpassen naar artikel 75 een complex proces (software en protocollen) is en moeilijk te communiceren is aan de klanten aan de pomp. Deze mening wordt ook gedeeld door het Petrol branche.

Wij zouden ons voor kunnen stellen dat er op een andere wijze kenbaar gemaakt kan worden dat als men tankt en daar waar gebruik gemaakt wordt van de pre-autorisatie methodiek, bij onbemande pompen of pompen die aangestuurd worden door een APP, men indirect toestemming hiervoor heeft gegeven. Dit zou verder uitgewerkt kunnen worden door dit bijvoorbeeld kenbaar maken met een uniforme sticker of elektronische melding bij het gebruik van een APP.

Zou dit tot de mogelijkheden behoren dan heeft de Betaalvereniging hun medewerking toegezegd tot het ontwikkelen van een uniforme sticker om de consument op de hoogte te stellen van de richtlijn.

Wij zijn ons bewust dat de PSD2 verordening op zich geen mogelijkheden biedt om wijzigingen aan te brengen, maar bij de implementatie in Nationale wetgeving de interpretatie, toezicht en handhaving van o.a. artikel 75 verder worden uitgewerkt.

Wij vertrouwen erop u nog tijdig geïnformeerd te hebben en hopen op uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Adviseur Betalingsverkeer VNPI (Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie)

M 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/IBI) ([10.2.e]@minfin.nl)
From: [10.2.e]
Sent: Wed 3/21/2018 10:48:22 AM
Importance: Normal
Subject: RE: PSD2 scope
MAIL_RECEIVED: Wed 3/21/2018 10:48:29 AM

Geachte [10.2.e],

Graag gedaan hoor, ik liep er toevallig tegenaan in het kader van een compliance scan en het is wel fijn dat eventuele verwarring nu wordt voorkomen.

Klopt het overigens dat de nota van wijziging die u bedoelt, en de reacties op vragen van de Kamer, nog niet gepubliceerd zijn?

Ik hoorde in de wandelgangen dat ze al wel in aantocht zijn.

Met vriendelijke groet

[10.2.e]

[10.2.e]

[10.2.e]

M: [10.2.e]

T:

W:

B:

[10.2.e]

KvK [10.2.e]

Van: [10.2.e], [10.2.e] ([10.2.e]) (FM/IBI) <[10.2.e]@minfin.nl>

Verzonden: dinsdag 20 maart 2018 17:46

Aan: [10.2.e] [10.2.e]

Onderwerp: PSD2 scope

Beste 10.2.e

Enige tijd geleden heeft u een vraag gesteld over de wijziging van de reikwijdte van PSD2 en hoe dit wordt geïmplementeerd in het wetsvoorstel.

Hartelijk dank voor deze oplettendheid!

Artikel 1:5a wordt gewijzigd door de implementatiewet. In dit artikel is de algemene reikwijdte opgenomen van art. 2, eerste lid, PSD2. Hierin is bepaald dat de richtlijn van toepassing is op betaaldiensten die worden aangeboden in de Unie (en voor ons dus in Nederland). Ook regelt art. 1:5a Wft dat bij of krachtens de wet ook nog andere regels kunnen worden gesteld over de reikwijdte.

De richtlijn regelt voor titel III en IV een beperkte reikwijdte. Dit was voorheen geïmplementeerd in artikel 4:2b. Omdat titel III en IV volledig zijn geïmplementeerd in lagere regelgeving, wordt de reikwijdte van titel III en IV daar opgenomen. Artikel 1:5a laat de mogelijkheid ook open om dit in de amvb te regelen. Artikel 4:2b is daardoor overbodig geworden.

We hebben daarom in de Nota van Wijziging opgenomen dat artikel 4:2b komt te vervallen. Dat was altijd al de bedoeling, maar is per abuis niet in het wetsvoorstel terecht gekomen.

Hartelijke groet,

10.2.e

.....
Directie Financiële Markten
Generale Thesaurie
Ministerie van Financiën
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

.....
T 10.2.e
E 10.2.e @minfin.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Van: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e @betaalvereniging.nl]

Verzonden: dinsdag 20 december 2016 14:00

Aan: 10.2.e, 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI)

Onderwerp: RE: PSDII kosteninschatting

Beste 10.2.e

Zoals wij gisteren telefonisch hebben besproken, stuur ik je deze e-mail. Uit deze mail kan je (mogelijk) inspiratie putten om het e.e.a. in '§6. Gevolgen voor het bedrijfsleven' van het algemene deel van de MvT, behorend bij de *Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten*, toe te lichten.

In de zomermaanden heb ik, op verzoek van MinFin, gepoogd om samen met een aantal van onze leden (zowel banken en betaalinstellingen) een enigszins gefundeerde kosteninschatting namens het collectief van onze leden aan te leveren. De kosteninschatting tracht een beeld te schetsen van de additionele compliancykosten van de PSD2-verplichtingen t.o.v. de PSD1 voor de sector. Een maand later (d.d. 30 sept.) vroeg MinFin ([10.2.e](#)) mij of het mogelijk was de kosteninschatting nader te specificeren. Ik heb toen aangegeven dat wij helaas geen verdere detaillering tot onze beschikking hebben, die betrouwbaar genoeg is om de kostencomponenten - zoals genoemd in onze aangeleverde kosteninschatting - afzonderlijk te kwantificeren, alsmede de ingeschatte kostenverhoudingen tussen krediet- en betaalinstellingen te laten zien.

Uitgangspunten in onze kosteninschatting

• De focus ligt op de, ons inziens, grootste wijzigingen van PSD2 t.o.v. PSD1:

1. Payment initiation service providers (PISP's) de mogelijkheid bieden om een betaling van de betaalrekening van de betaalrekeninghouder (zowel consumenten - als zakelijke cliënten) te initiëren. Dit kan bijv. via een API-achtige oplossing, die zal moeten voldoen aan de - nog vast te stellen - EBA RTS on SCA and secure communication.
2. Account information service providers (AISP's) de mogelijkheid bieden rekeninginformatie (saldo, bij- en afschrijvingen en omschrijvingen, etc.) van de bankrekening van de rekeninghouder (zowel consumenten - als zakelijke cliënten) op te halen. Dit kan bijv. via een API-achtige oplossing, die zal moeten voldoen aan de - nog vast te stellen - EBA RTS.
3. Third party payment instrument issuers (TPPII's) de mogelijkheid geven om een Confirmation Availability Funds (CAF) uit te voeren op de betaalrekening van een betaalrekeninghouder, ofwel een saldocheck die de TPPII door bank laat uitvoeren, bedoeld voor een betaling met een door TPPII uitgegeven betaalinstrument (zoals een 'decoupled' card). Dit kan bijv. via een API-achtige oplossing, die zal moeten voldoen aan de - nog vast te stellen - EBA RTS.
4. Belangrijk deel van de transparantie- en consumenten-beschermingseisen (titel III en IV) nu ook van toepassing op *one-leg* betaaltransacties (waarbij er slechts één van de twee betrokken betaaldienstverleners in de EU is gevestigd) en op betaaltransacties in alle valuta (*one* - of *two-leg* betaaltransacties in niet EU-valuta). NB: Deze scope-uitbreiding heeft niet alleen kostenimplicaties, maar leidt ook tot minder (valuterings-)opbrengsten. Deze daling in opbrengsten zijn niet meegenomen in deze kosteninschatting.
5. Voldoen aan de eisen rond pre-autorisatie (waarbij er een bedrag op de betaalrekening wordt gereserveerd voor een toekomstige uitgave van de kaarthouder). De PSD2 schrijft voor dat de betaler elke keer zijn toestemming moet geven over de hoogte van het te reserveren bedrag en dat de reservering z.s.m. weer moet vervallen. Denk bijv. aan tanken bij onbemande benzinstations.
6. A.g.v. de in de PSD2 gewijzigde rechten en plichten van betaaldienstaanbieders en betaaldienstgebruikers zullen contract- en productvoorwaarden moeten worden aangepast en opnieuw worden gedistribueerd onder bankklanten.

• Aantal banken dat in momenteel bij DNB een vergunning als kredietinstelling heeft (dubbelingen eruit gehaald): 47 stuks.

o Waarvan 'grotere' banken (ervan uitgaande dat zij a.g.v. hun grootte te maken hebben met hogere PSD2-compliancykosten dan de kleinere banken): 4 stuks.

o Waarvan 'kleinere' banken (ervan uitgaande dat zij a.g.v. hun grootte te maken hebben met lagere PSD2-compliancykosten dan de grotere banken): 43 stuks.

• Aantal betaalinstellingen dat momenteel bij DNB een vergunning als betaalinstelling heeft (dus excl. de hiervoor vrijgestelde ondernemingen): 38 stuks.

• De kosteninschatting richt zich enkel op de additionele compliancykosten van de huidige set vergunninghoudende Nederlandse banken (kredietinstellingen) en betaalinstellingen om te voldoen aan de extra eisen die PSD2 t.o.v. PSD1 stelt (PSD2-compliancy eisen)

o Derhalve geen rekening gehouden met evt. nieuwe toetreders a.g.v. 'XS2A' t.b.v. het aanbieden van payment initiation services (PIS) en account information services (AIS), alsmede Confirmation Availability of Funds (CAF). Wij hebben immers geen zicht of, en zo ja hoeveel, nieuwe spelers zich a.g.v. PSD2 de Nederlandse markt zullen betreden. De kosten die deze evt. nieuwe toetreders zullen

moeten maken om te voldoen aan de PSD2-eisen (zoals het aanvragen van een vergunning als betaalinstelling (voor PISP's) of registratie (voor AISP's)) blijven hier derhalve buiten beschouwing.

• [redacted] Medio 2016 (ten tijde van de kosteninschatting), maar ook nog steeds op dit moment, zijn er nog vele PSD2-gerelateerde onzekerheden:

- De EBA *RTS on SCA and Secure Communication* moeten nog worden vastgesteld.
- Onbekend in hoeverre de nu lopende marktgedreven Europese standaardisatie-initiatieven op het vlak van XS2A (m.b.t. koppelvlakken tussen AS PSP's en TPP's) tot resultaat zullen leiden.
- Het is ons niet bekend of, en zo ja, hoeveel nieuwe betaalinitiatie- en of rekeninginformatiedienstverleners de Nederlandse markt zullen betreden.
- Het is ons niet bekend (aangezien dit concurrentiële informatie van onze individuele leden betreft) of, en zo ja, op welke wijze bestaande aanbieders als banken zelf actief dergelijke diensten zullen gaan aanbieden.
- Het is ons niet bekend in hoeverre de kosten van toezicht (die aan de sector worden doorberekend) a.g.v. PSD2 zullen stijgen.

Al het bovenstaande in ogenschouw genomen, hebben wij uit voorzichtigheidsprincipe de volgende bandbreedte aangehouden in onze kosteninschatting: van een "kosten-meevallend scenario" (-/- 50% t.o.v. kosteninschatting) tot een "kosten-tegenvallend scenario" (+ 50% t.o.v. kosteninschatting). En dan nog dient onze kosteninschatting als niet meer dan een best calculated guess te worden beschouwd.

De door jou in onderstaande mail gevraagde detaillering is voor ons, gezien het bovenstaande, een onmogelijke opgave. Daarnaast zou het, ons inziens, een zekere mate van schijnzekerheid creëren, en zou het de kosteninschatting er niet geloofwaardiger op maken.

Uiteraard ben ik tot nadere toelichting beschikbaar,

hartelijke groet,

[redacted]

Betaalvereniging Nederland

[redacted]
10.2.e

Sr. Beleidsadviseur

T
M [redacted]
10.2.e

www.betalvereniging.nl

Van: [redacted], [redacted] ([redacted]) (FM/IBI) [redacted] [redacted]@minfin.nl]

Verzonden: dinsdag 13 december 2016 17:50

Aan: [redacted] 10.2.e

CC: [redacted] 10.2.e, [redacted] ([redacted]) (FM/IBI); [redacted] [redacted] ([redacted]) (FM/IBI)

Beste 10.2.e

In september heeft 10.2.e met jou contact gehad over een kosteninschatting van de additionele kosten van PSDI t.o.v. PSD II. In de bijlage het document dat jullie toen naar ons hebben gestuurd. Het kostenkader rondom PSDII heb ik van 10.2.e overgenomen en ik heb nog een aantal aanvullende vragen. Vandaar dat ik jou nu benader.

Allereerst zou ik heel graag een goed overzicht hebben van **de doelgroep** die door PSD II wordt geraakt. In de sheet noemen jullie (vergunninghoudende) banken en betaalinstanties. Om echt volledig te zijn, heb ik nog wat meer gegevens nodig.

Zouden jullie daarom een overzicht kunnen geven van de huidige verschillende betaaldienstverleners (dus afhankelijk van de soort vergunning): banken, egi's, betaalinstanties etc.? En kunnen jullie inmiddels een inschatting maken van het aantal mogelijke nieuwe toetreders, dat wil zeggen van betaalinitiatiedienstverleners (PISP's) en rekeninginformatiedienstverleners (AISP's)? Ik zal ook DNB benaderen voor het bepalen van de doelgroep, dus geen probleem mochten jullie deze gegevens niet voorhanden hebben.

Hieronder noem ik een aantal aspecten die naar mijn idee van belang zijn bij het bepalen van de kosten. Dit is o.a. gebaseerd op de sheet die jullie hebben gestuurd. De bedragen op die sheet zijn helaas te weinig gespecificeerd. Voor een transparante communicatie heb ik een berekening per onderdeel (die ik hieronder heb opgesomd) en een toelichting op deze berekening nodig, zodat het mogelijk wordt om de kosten helder te verantwoorden. Ook moet ik per onderdeel kunnen aangeven of er sprake is van eenmalige kosten, structurele kosten of allebei. Mijn vraag is dus of jullie per onderdeel (nr. 1 t/m 11) mij wellicht de volgende gegevens kunnen doorgeven:

- a. Een berekening van de eenmalige kosten en/of
- b. Een berekening van de structurele kosten.
- c. Een toelichting op de berekeningen van a en b (dus hoe de kosten berekend worden).

Ik dacht aan de volgende aspecten:

1. vergunningverlening

- (eenmalige) kosten voor het aanvragen van vergunningen voor nieuwe toetreders (PISP's en AISP's)
- (eenmalige) kosten voor het voldoen aan nieuwe vergunningeisen voor bestaande betaaldienstverleners (art. 5 PSDII)
- Het melden van wijzigingen in de vergunningeisen (3:29 lid 1 Wft). Dit zijn structurele kosten voor zowel bestaande betaaldienstverleners als nieuwe toetreders. Doordat er nieuwe vergunningeisen zijn opgenomen in PSDII, zullen er ook bijkomende kosten zijn t.o.v. PSDI

2. Uitbreiding reikwijdte

- Transacties in elke valuta (voor zover deze in de Unie plaatsvindt)
- Transacties waarbij slechts één partij in de Unie gevestigd is (voor zover deze in de Unie plaatsvindt)

3. Informatieplicht aan derden

- Aanpassen contract- en productvoorwaarden en deze vervolgens communiceren

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ communiceren van het bedrag bij pre-authorisatie

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ vragen om toestemming voor verwerking van persoonsgegevens voor het aanbieden van betaaldiensten (kan evt. als onderdeel van het contract)

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ informatieverplichting aan de toezichthouder indien de bank besluit de toegang tot de rekening voor betaalinitiatiedienstverleners en betaalinformatedienstverleners te weigeren (komt denk ik weinig voor)

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ informatie van de bank aan betaaldienstgebruiker aan betaaldienstgebruikers bij een verkeerde overboeking.

4. Gekwalificeerde deelneming (art. 6 PSD II)

De eisen hiervoor zijn verzwaard. Eerst moest gekwalificeerde deelneming alleen gemeld worden, nu moet er een verklaring van geen bezwaar worden aangevraagd.

5. Toegang tot betaalrekeningen

PSD II bepaalt dat banken aan betaalinstanties toegang verlenen tot een *betaalsysteem* (bijvoorbeeld Target II) of een *bankrekening*, op een objectieve, evenredige en niet discriminatoire wijze.

6. Surcharging

PSD II regelt een verbod op het (door)berekenen van vergoedingen voor bepaalde betaalinstrumenten en betaaldiensten.

7. Onjuiste overboeking

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Verplichting betaaldienstverlener om een onjuiste overboeking terug te betalen

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Onjuiste transactie zoveel mogelijk terugdraaien

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Verlaging eisen risico van 150 naar 50 euro.

8. Betaaldienstagenten (art. 29 PSD II)

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ De regels voor agenten van betaalinstanties worden aangescherpt, o.a.:

- ook voldoen aan eisen van betrouwbaarheid en geschiktheid;

- materiële wijzigingen in het beleid t.a.v. witwassen en terrorismefinanciering moeten onverwijld worden gemeld aan de bevoegde autoriteit van het land van herkomst etc.

9. Blokkeren geldmiddelen

Ten aanzien van betalingstransacties waarbij het transactiebedrag niet vooraf bekend is (bijvoorbeeld bij tanken), bepaalt PSD II dat de betaaldienstverlener van de betaler slechts geldmiddelen op de betaalrekening van de betaler kan blokkeren indien de betaler instemming heeft verleend voor het exacte bedrag aan te blokkeren geldmiddelen.

10. Veiligheidseisen (artt. 5, eerste lid, 66, 67 en 94 – 96 PSD II)

- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ gegevensbescherming
- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Sterke Cliënt Authenticatie
- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ beheersen van bedrijfsrisico's
- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ melding van incidenten
- ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ aanpassen van systemen ten behoeve van bovenstaande aspecten.

Ik hoop niet dat ik jullie compleet overval met deze vragen. Gaat het lukken om over ongeveer twee weken de desbetreffende kosten door te geven?

Ik kijk uit naar jullie reactie.

Heel hartelijk dank alvast voor de moeite en met vriendelijke groet,

10.2.e

Directie Financiële Markten

Generale Thesaurie

Ministerie van Financiën

Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag

Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

T

E @minfin.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 10.2.e 10.2.e (10.2.e) (FM/IBI) 10.2.e @minfin.nl]
From: 10.2.e Innopay - NL
Sent: Wed 5/10/2017 7:44:52 PM
Importance: Normal
Subject: Bevestiging afspraak
MAIL_RECEIVED: Wed 5/10/2017 7:44:54 PM

..
Hi 10.2.e

Interessante discussie vanmiddag, goed om daarbij aanwezig te zijn geweest. Hopelijk heeft het jullie geholpen.

Hierbij bevestiging van onze afspraak voor dinsdag 16 mei om 13u om even bij te praten over ontwikkelingen op het gebied van betalingsverkeer en fintech. Overigens zou het kunnen dat ik ongeveer 10 minuten later ben, dus een kleine slag om de arm.

Als we elkaar volgende week spreken, ben ik benieuwd naar jouw visie op de vraag of spaarrekeningen ook onder de reikwijdte van PSD2 vallen. Zijn er nog specifieke onderwerpen die jij graag zou bespreken?

Tot volgende week,

10.2.e

To: [redacted], [redacted] (10.2.e) (FM/IBI) [redacted]; [redacted], [redacted] (10.2.e) [redacted]
(FM/IBI) [redacted] 10.2.e [redacted]@minfin.nl; [redacted] 10.2.e [redacted] (10.2.e) (FM/IBI) [redacted] 10.2.e [redacted]@minfin.nl
From: [redacted] 10.2.e
Sent: Wed 5/30/2018 8:57:32 PM
Importance: Normal
Subject: art 94.2 PSD2 vs. GDPR
MAIL_RECEIVED: Wed 5/30/2018 8:57:35 PM
[PSD2-GDPR.pdf](#)

...
Hi [redacted] 10.2.e [redacted] en [redacted] 10.2.e

Zie, ter info, bijgevoegd artikel(tje) "*Data Processing Under PSD2 Does Not Override GDPR, Commission Says*" van PaymentsCompliance. O.a. met quotes van Paulo Silva (Europese Commissie).

Hartelijke groet,

[redacted] 10.2.e

Betaalvereniging Nederland

[redacted] 10.2.e

Sr. Beleidsadviseur

T [redacted] 10.2.e
M [redacted]

www.betalvereniging.nl

Data Processing Under PSD2 Does Not Override GDPR, Commission Says

29TH MAY 2018 | WRITTEN BY: FRAN WARBURTON IN TRIER, GERMANY

A European Commission official has confirmed that rules demanding “explicit consent” to process customer data under the revised [Payment Services Directive](#) (PSD2) do not prevail over EU data protection laws.

Paulo Silva, legal officer at the commission, said on Friday that Article 94(2) of the directive governing third-party access to accounts should not be interpreted as *lex specialis* in relation to the [General Data Protection Regulation](#) (GDPR).

“If we consider that explicit consent under PSD2 would be *lex specialis*, then it would provide a new, different legal ground for processing personal data,” Silva said at an event held by the Academy of European Law in Trier.

“The consequence would be rather absurd from a data protection point of view.”

Under GDPR, consent provides one of six legal grounds for processing personal data — a commonality that has created uncertainty for firms when considering how to reconcile the two rulesets.

One common view, which has been referenced by [legislature in the Netherlands](#), is that the PSD2 provisions should override those contained in the data protection regulation as they govern a specific subject matter, rather than a general one.

However, Silva explained that this approach would create a seventh legal ground for processing personal data and would only apply in very narrow circumstances concerning the provision of payment services.

Such an outcome would likely lead to fragmented interpretations across the bloc and, therefore, “run against one of the core objectives to GDPR”, he said.

To be interpreted in line with the data protection rules, Silva suggested that explicit consent should be required as a condition in the agreement between the customer and third-party payment service provider.

Performance of a contract would then provide the legal ground for third parties to process data.

“This is not consent under the meaning of GDPR, this is just a condition or a clause of the contract which makes it absolutely clear how personal data will be used,” the commissioner said.

For account servicing banks, PSD2 provides a legal obligation to give open access to payment service user’s data when they receive a request from the third party.

Silva acknowledged that there are not many specificities detailing how banks can comply with this legal obligation, but added that PSD2 does provide the possibility for national legislatures to elaborate further in the domestic transposition.

For instance, member states can clarify the category of data that can be processed and for how long data can be stored.

A common concern for banks is that they cannot interfere in the consent process under the PSD2 model and will have to rely solely on the consent provided by new third-party providers when sharing customer data.

Scott McInnes, a partner at Bird & Bird’s Brussels office, pointed out that there is no legal obligation on a payment initiation or account information service provider to notify the bank when a customer has withdrawn consent.

This could lead to a situation where a bank continues to give access to data for 89 days without the customer’s permission, subject to when strong [authentication](#) was last carried out.

The Brussels-based lawyer proposed that one potential solution could be for banks to write a suggestion in the customer terms and conditions that asks the [account holder](#) to inform the bank when they have retracted consent from the third party.

Silva responded that such a condition “could be acceptable”.

Screen Scraping

Banks have also raised questions about how they can ensure compliance with GDPR if the account information or payment initiation service is accessing their bank account via screen scraping.

This method of access — where a customer gives their online banking log-in credentials to the third party — restricts a bank's ability to control the scope of data shared, even if they are able to identify that the request originates from a firm and not the customer directly.

Silva emphasised that the onus should be on a third-party provider (TPP) to ensure that it is not collecting more data than has been consented to, and less on the bank to ensure it is not oversharing.

"Before we look at the liability of banks we have to look at the liability of the TPPs," he said. "TPPs also have to comply with the GDPR."

Third parties have two key aspects to keep in mind, he said. First, they must strictly collect only data necessary to provide the regulated service; second, their software must support the limited collection in line with GDPR's principle of compliance by design.

Silent Party

Silva downplayed concerns around account information and payment initiation providers having visibility on data relating to a second party in a transaction when accessing a user's account.

"This is not a new issue," he said. "Today if I make a payment with my bank and I give the name of the payee then the bank will be processing the data of the silent party."

That said, the legal grounds for processing the data of a silent party is less clear cut. Silva argued that "legitimate interests" could apply but added that there is also "public interest" in the functioning of the payment system.

TOPICS: Data Protection
EU developments

GEOGRAPHY: Europe

SECTORS: Banking
Fintech

Third-Party Providers

CONTENT: Insights & Analysis

To: [10.2.e], [10.2.e] (10.2.e) (FM/IBI) ([10.2.e]@minfin.nl); [10.2.e], [10.2.e] (10.2.e) (FM/IBI) ([10.2.e]@minfin.nl)
From: [10.2.e]
Sent: Tue 6/19/2018 2:04:08 PM
Importance: Normal
Subject: FW: Conclusie van advocaat-generaal Tanchev m.b.t. lopende rechtszaak tussen Oostenrijkse Arbeiterkammer en ING DiBa Austria
MAIL_RECEIVED: Tue 6/19/2018 2:04:11 PM

.....
Hi [10.2.e]

Zie onderstaande mail ter info.

Hartelijke groet,

[10.2.e]

Betaalvereniging Nederland

[10.2.e]

Sr. Beleidsadviseur

T [10.2.e]
M [10.2.e]

www.betalvereniging.nl

Van: [10.2.e]

Verzonden: dinsdag 19 juni 2018 14:03

Aan: [10.2.e]@dnb.nl'; [10.2.e]@dnb.nl'; [10.2.e] [10.2.e]

CC: [10.2.e]

Onderwerp: Conclusie van advocaat-generaal Tanchev m.b.t. lopende rechtszaak tussen Oostenrijkse Arbeiterkammer en ING DiBa Austria

[10.2.e]

Ter info. ING attendeerde mij erop dat gister de [conclusie](#) van advocaat-generaal Tanchev (d.d. 19 juni 2018) van het Europees Hof in de betreffende zaak (Zaak C-191/17) is gepubliceerd. De 'conclusie' van de conclusie luidt:

“VI. Conclusie

61. Gelet op een en ander geef ik het Hof in overweging de prejudiciële vraag van het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk) te beantwoorden als volgt:

„Artikel 4, punt 14, van richtlijn 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 betreffende betalingsdiensten in de interne markt tot wijziging van de richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG, en tot intrekking van richtlijn 97/5/EG dient aldus te worden uitgelegd dat een onlinespaarrekening waarop respectievelijk waarvan de betrokken klant – daadelijk en zonder specifieke medewerking van de bank – via telebanking geld kan storten en opnemen vanaf een op zijn naam aangehouden tussenrekening, te weten een in Oostenrijk geopende rekening-courant, geen ‚betalrekening‘ is in de zin van die bepaling en bijgevolg buiten de werkingssfeer van die richtlijn valt.”

PS (misschien weten jullie dat, maar ik – voordat ik het via Google opzocht – in elk geval niet): Een advocaat-generaal doet voorbereidend werk in rechtszaken voor het Europese Hof van Justitie. De advocaten-generaal zijn volstrekt onafhankelijk. Ze doen onderzoek en leggen daarna een 'met redenen omklede conclusie' voor aan het Hof. Het onderzoek is erg uitgebreid en gaat vaak ook in op algemene juridische principes, terwijl de rechters van het Europese Hof alleen de feiten van de zaak zelf behandelen. De conclusies zijn niet bindend, het Hof mag ze naast zich neerleggen. In de praktijk echter, worden de conclusies wel vaak opgevolgd. De conclusies worden met het arrest van het Hof gepubliceerd. Sinds 2003 brengen de advocaten-generaal alleen advies uit wanneer het Hof van mening is dat in deze specifieke zaak een nieuwe rechtsvraag aan de orde is. Net als de rechters, worden de advocaten-generaal benoemd door de Europese regeringsleiders tijdens de Europese Raad voor een periode van zes jaar. In de Raad moet onderlinge overeenstemming bestaan over de voordrachten (bron: www.europa-nu.nl).

Hartelijke groet,